

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK május 27.

146. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul.1. (Lsbach-palota)

Államhűség

Sorsunk nagyságos intézői, a hatalom gépezetének masinistái, a jövő útjainak kikarózó mérnökei ugyan gondoltak-e már arra, melyik az az érzéskomplexum, amelyik az államhűséget, lojalitást, az önkéntes engedelmesség belső kényszerűségét teremti meg, az állami organizmusnak melyik az a szerve, amelyiknek belső szekréció-ja utján az állampolgári hűség hormon-jei kiválasztódnak.

Nézzük a szlovenszkoit s nézzük az erdélyi magyarság tanulságokat adó példáit. Csehszlovákiában már nemcsak választójoghoz, de parlamenti képviselőhez is jutott a magyarság. A szlovenszkoit magyarság az állami élet tényezőinek tarthatják és érezhetik magukat, a községi életben résztvehetnek, szavazataikkal pedig a labilis belpolitika irányára közvetlen hatást is gyakorolhatnak. Erdélyben vannak már magyar polgármesterek s vannak magyar többségű községi előljáróságok és városi szenátusok. Erdélyben a magyarsággal választási kartelbe lépett a kormány s szolgabírák és csendőrök a magyarok gyűléseinek zavartalanosságán — nem pedig a szervezett rendbontók testi épsége s munkájuk eredményessége felett öröködnék. A parlamenti képviselő elnyerésével, a választói jog gyakorlásával, a közigazgatásban való tényleges és hatékony részvétellel a szlovenszkoit és erdélyi magyarok — az államhatalom részeivé válnak, a kormányzati eszközök birtokosai sorába lépnek s magukat valóban százszázalékos állampolgároknak érezhetik. Sem Szlovenszkoiban, sem Erdélyben nem elégednek meg a hatalom urai azzal, hogy a fegyverek erejével s a tényleges állapot marandóságának tekintélyével kényszerítsék ki az engedelmisséget. Az engedelmisségnek nemcsak tényeit, az engedelmisségnek érzését is akarják.

S erre valóban nincs gyorsabban ható és biztosabban célhoz segítő eszköz, mint: jogokban való részesítés. Ha Pribicevics s a pribicevicsi gondolatnak: a jugoszláv mussolinizmus-nak képviselői a független demokraták pártján kívül is — fájdalom, Pribicevics nemzetiségi politikájának sokkal több támogatója van, mint ahány hive van Pribicevicsnek — minden mondatukat, amivel a nemzetiségi kérdésben vallott álláspontjukat kifejtik, azzal kezdik és azzal végzik, hogy: államhűség, vajjon gondolnak-e arra, hogy az államhűséget nemcsak követelni kell, de meg is kell teremteni tudni. Az államhűség sem áll elő a szültermékenyülés útján. Az államhűséghez is két szülő kell,

egyfelől az érzés, mely feltárul, mely kiformalódik s tetté, cselekedetté, áldozatkészséggé szilárdul s másfelől az a tényleges és jogi helyzet, mely a passzív érzésből aktív cselekvést, az odaadás öntudatlanságából, az akarat és cselekvés tudatosságát és szándékát hívja életre. Aki egyfelől állampolgársági hűséget követel, másrészt minden szavával és minden cselekedetével eltaszítja az állami közösségtől azo-

kat, akiktől hűséget követel, az sokkal inkább bomlasztja, lazítja, destrualja, mint erősíti az államot.

Vallalatokat lehet hatalmi szóval nacionalizálni, de az állam nacionalizálását csak a — nacionalizmus eszközei nélkül lehet elérni. Civilizált kulturprogram, okos gazdasági politika, az egyenlőség és teherbíróképesség törvényeinek alávettett pénzügyi közigazgatás — ezek legfőbb tényezői az állampolgári hűségnek. Az

alattvalót polgárrá, a honost állampolgárrá csak a joggal való felruházás teszi. A jogtalanság meztelenjeiből áll elő a plebs, a joggal felruházott a civis. S az állam biztonságát, a jogrend állandóságát, a külső és belső békét nem a jogtalanság csőcseléke védi és őrzi meg, hanem a polgárok ereje és akaratja. Aki csőcseléket akar, az békétlenséget is akar. Csak az állampolgár lehet államhű.

Négy évi fegyházra ítélték Windischgrätzet és Nádossyt

Gerő két évet, Rába másfél évet, Haits és Kurtz egy-egy évet kapott. A Térképészeti Intézet alkalmazottait hat-hat hónapi fegyházra ítélték Baross Gábort és Szörtseyt felmentették — A bíróság az ítélet indoklásában megállapította, hogy a vádlottak hazafias célból követték el a frankhamisítást — Az indokolás szerint a kormány nem tudott az akcióról

Nádossy és Windischgrätz kivételével szabadlábra helyezték az elítélteket

Budapestről jelentik: A frankhamisítási pör nagy drámájának utolsó felvonása szerdán délután zajlott le. Délután hat órára volt kitűzve az ítélethirdetés, de már öt órakor megkezdődött a felvonulás a büntetőtörvényszék épülete felé. Az utolsó napok ellankadt érdeklődése után szerdán hihetetlen roham indult meg belépőjegyért. Politikusok, diplomaták, a társadalmi élet előkelőségei és a vádlottak hozzátartozói kértek jegyet. Azonban legnagyobb részük nem kaphatott belépőjegyet és ezek a törvényszék folyosóján, valamint a törvényszék Markó-uccai kapuja előtt sorakoztak föl és lesték izgatottan a zsufolt tárgyalóteremből kiszivárgó híreket. A rendőrség, amely szerdán a szokottnál is nagyobb készültséggel vonult föl, látva az óriási érdeklődést, elzárta a Markó-uccának a Vilmos császár-ut felé vezető kijáratát és szigoruan igazoltatta a törvényszék épületébe belépőket.

A nagy főtárgyalási terem már félhatkor tulsufolt. A hallgatóság soraiban rengeteg a nő, közöttük a vádlottak hozzátartozói. Szokott helyén most is ott ül egyszerű kék kosztümben Windischgrätz Lajos hercegné. Egészen közel hozzá egy idősebb nő: Haits tábornok felesége. Kurtz ezredes és Gerő őrnagy hűvese a többi vádlott hozzátartozóival együtt ugyancsak szivszorongva várja a bíróság bevonulását.

A vádlottak hangulata komoly. Ma nincs tereferé, a vádlottak magukba mélyedve ülnek a vádlottak padján és számolják a perceket a bíróság bevonulásáig. A politikai világot Zsitvay Tibor, a nemzetgyűlés alelnöke, Kara János Jenő háznagy, Rubinek István, a frankbizottság előadója,

Tűrhetetlen a forróság a tulsufolt tárgyalóteremben, amikor végre háromnegyed hetkor Töreky Géza elnök vezetésével bevonulnak a bíróság tagjai. Pillanatok alatt talpon van az egész terem és a közönség a vádlottakkal együtt állva hallgatja végig, amint Töreky elnök enuncialja:

— A magyar állam nevében a budapesti büntető törvényszék Windischgrätz Lajos herceg és társai bűnjegyében a következő ítéletet hozta.

E bevezető szavak után a bíróság tagjai, valamint a hallgatóság padsoraiban levő érdeklődők leülnek, csak a vádlottak maradnak állva és néma csendben visszafojtott lélegzettel figyelni mindenké, amint Töreky elnök csendes, nyugodt hangon olvassa az ítélet súlyos mondatait:

A törvényszék büntöské mondja ki Nádossy Imrét és Windischgrätz Lajos herceget, mint tettestársakat pénzhamisítás büntetében, Nádossy Imrét tizenegy rendbeli közokirathamisítás büntetében, mint felbujtót, Windischgrätz Lajos herceget kétrendbeli közokirathamisítás büntetében.

Nagy Emil volt igazságügyminiszter és mások képviselik és megjelent az ítélethirdetésnél Barta Richárd, a kormányzó kabinetirodájának főnöke is. A páholyokban a diplomáciai kar tagjai, közvetlenül a vádlottak mögött pedig a kuria, ítéletábla és törvényszék magasrangú bírái.

Az ítélet

ben, mint bűnségédet. Haits Lajost és Kurtz Sándort pénzhamisítás büntetében, mint bűnségédeket, Gerő Lászlót, Spanring Lászlót, Parrag Ferencet, Scharf Nándort, Kiss Lajos Kornélt, Virág Ágoston Árpádot és Velösi Bélát pénzhamisítás vétségében, mint tetteseket, Andor Endrét és Schwetz Tibort hamis pénz forgalombahozásának büntetében, mint tettestársakat és mindkettőjüket közokirathamisítás vétségében, Winkler Istvánt hamis pénz forgalombahozatalának és közokirat hamisításnak vétségében, mint bűnségédet, Olchváry Jenőt és Varga Bélát közokirathamisítás vétségében, ezenkívül Olchváryt bűnpártolás vétségében, mint bűnségédeket, Mankovics Bélát és Kovács Gáspárt hamis pénz család használatalának büntetében és végül Rába Dezsőt pénzhamisítás büntetében, mint bűnségédet és három rendbeli közokirathamisítás büntetében, mint bűnségédet.

A törvényszék ezért Nádossy Imrét és Windischgrätz Lajos herceget négy évi fegyházra

tíz millió korona pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogaik ugyanilyen tartamu felfüggesztésére;

Haits Lajost és Kurtz Sándort egy-egy évi börtönre,
két-két millió korona pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogaik felfüggesztésére;

Gerő Lászlót két évi fegyházra,
két millió korona pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanilyen tartamu felfüggesztésére;

Parragh Ferencet, Kiss Lajos Kornélt, Scharf Nándort, Hampel Ferencet és Spanring Lászlót hat-hat hónapi börtönre,

egy-egy millió korona pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre; Haála Bélát jogaik felfüggesztésére; Haála Józsefet, Ágoston Árpádot, Velősz Bélát két-két havi fegyházra, fejenként ötszáz ezer korona pénzbüntetésre, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vesz;

Rába Dezsőt egy évi és hat hónapi börtönre,

két millió korona pénzbüntetésre és három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak felfüggesztésére;

Andor Endrét nyolc hónapi börtön-

re, Schwetz Tibort két hónapi börtönre

és mindkettőjüket egy millió korona pénzbüntetésre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogaik felfüggesztésére; *Winkler Istvánt négy hónapi fegyházra, Varga Bélát egy hónapi fegyházra, de mindkettőjük büntetését kitöltöttnek veszi és elrendeli azonnali szabadlábrahelyezésüket; Olchváry Ödönt öt hónapi fegyházra; Mankovich Bélát egy évi börtönre,*

Kovács Gáspárt tíz hónapi börtönre és mindkettőjüket két-két millió korona pénzbüntetésre és politikai jogaik felfüggesztésére ítéli.

A törvényszék kötelezi a vádlottakat, hogy végrehajtás kötelezettsége mellett egy frankot fizessenek ki a sértett Banque de France-nak.

A bíróság Szörtsey Józsefet és Baross Gábert a hamis pénz forgalmabazovalalban való bűnrészesség vádjá alól felmenti.

Az elnök ezután bejelenti, hogy az ítélet Virág Jánosra vonatkozó részét nem ismerteti, mert a vádlottat kórházba szállították, majd szünetet rendelnek el.

Az ítélet indokolása

A szünet után Töreky elnök megkezdi a rendkívül terjedelmes indokolás felolvasását. Az indokolásban a törvényszék részletesen megállapítja az elkövetett bűncselekményt és abban az egyes vádlottak szerepét. Pontos történeti vázlatát adja a frankhamisítási ügy minden fázisának a fő tárgyalási kihallgatások és egyéb bizonyítékok alapján. Mérlegeli a törvényszék a vádlottaknak azt a védekezését, hogy a frankhamisítási ügyet hazafias akciónak hitték, olyan féltudatos cselekménynek, a melyről a kormányhatóság is tudott. A törvényszék nem fogadta el ezt a védekezést, valamint azt sem, hogy a Térképészeti Intézet tisztviselői parancsra cselekedtek, sem azt, hogy Rába Dezső, mint a herceg alkalmazottja csak közvetítő szolgálatokat végzett. Ugyancsak elutasította a bíróság azokat a feltevéseket, amelyek szerint a kormány ismerte és jóakaratu passzívítással támogatta az ügyet.

— Megállapítható — mondja az indokolás — hogy Nádossyn kívül magasabb személy és a kormány nem tudott a frankhamisításról.

Ezzel kapcsolatban a bíróság részletesen foglalkozik a fő tárgyaláson elhangzott tanuvallomásokkal. A Rába Dezső, Friedrich István, Sigray Antal gróf, Pallavicini György őrgrof és Hir György képviselő által tett vallomásokból kiderül, hogy nagyrészt nem közvetlen személyes tapasztalaton alapultak, másrészt megdőlték elsősorban Nádossynak az egész eljárás folyamán változatlanul fentartott ama vallomásával, hogy a kormány a frankhamisításról nem tudott, továbbá Windischgrätznek Nádossy vallomását megerősítő vallomásával is.

Használóképen megdöntötte ezt gróf Teleki Pál kihallgatása is.

Az akció lelki motivumai

Terjedelmesen foglalkozik az indokolás a vádlottak cselekményének lelki motivumaival. A bíróság megállapítja, hogy nincs adat arra, hogy a vádlottakat más készítette volna kétségbeesett vállalkozásokra, mint a hazafias érzés. A törvényszék a fő tárgyalás adataiból megállapítja, hogy valaki valahol megcsillagotott egy képet, egy eszmét, egy gondolatot, amelynek hatása alatt Windisch-

grätz vállalkozott a frankhamisításra.

és ragadta magával Nádossyt, aki viszont a többieket vitte bele. az akcióba.

A vádlottakat ugyanaz az érzés vezette. Egyik vádlottnak sem hozott az akció semmiféle anyagi előnyt, csak bajt. Kellett tehát lenni az anyagi érdeken felül álló eszmének, amely a közös cél felé vitte a vádlottakat.

Hazafias bűnösök

A törvényszék nem tagadhatta meg annak elismerését, hogy a vádlottak nem közönséges gonosztevők, hanem egy eszme áldozatai. A hazaszeretet hozta össze és tartotta együtt az öregeket a fiatalokkal, az előkelőket a közrendűekkel, a magas műveltségűeket az alacsonyabb intelligenciájakkal.

Nem közönséges gonosztevők a vádlottak, hanem áldozatai az országra szakadt nemzeti szerencsétlenségnek, Magyarország lerongyolódása vitte őket a vádlottak padjára, de a törvényszék egy percig sem habozott, hogy szembe forduljon a vádlottak mentalitásával, mert cselekményük súlyosan beleütközik a jogrendbe és az állam rendbe. *Nem leheteti tehát kétséges a vádlottak bűnösségének megállapítása.*

A főügyész felebbez

Töreky elnök ezután felszólítja a vád képviselőjét, hogy az ítélettel kapcsolatban nyilatkozzék. Sztrache főügyész bejelenti, hogy tisztára jogi okokból felebbezést jelent be a Nádossy ellen hozott ítélet ellen, mert a törvényszék az ő működését tetteitársi közreműködésnek minősítette, felebbezése azonban nem célozza a büntetés enyhítését, miután a büntetést a bűnösség súlyosságával és nagyságával arányban állónak tartja. Felebbez Haála Ágoston és Velősi ellen hozott ítélet ama része ellen, a mely őket a vád egyrésze alól mentesíti; felebbez végül Baross és Szörtsey felmentése miatt is.

A védők az elítéltek szabadlábrahelyezését kérik

Gál Jenő Nádossy Imre szabadlábrahelyezésére tesz indítványt. Hangsúlyozza, hogy a Nádossy szökésétől nem lehet tartani és az sem valószínű, hogy az ítéletet a felsőbb bírói fórumok súlyosítani fogják. Hivatkozik a Kosztka-éle esetre, amikor a törvényszék szabadlábra helyezett Nádossyhoz hasonló társadalmi állásu egyént, aki gyilkossággal van vádolva. Azt javasolja, hogy amennyiben a törvényszék szükségesnek látja, házi őrizetet rendeljen el, vagy kaució mellett engedje szabadlábra Nádossyt.

Ezután felsorolja az indikálás a súlyosító és enyhítő körülményeket.

Nádossynál, Kurtznál és Haitsnál súlyosító körülménynek veszi, hogy egy állami intézményt vittek bele az ügybe és okot adtak a kormány meggyanúsítására. Valamennyi vádlottnál súlyosító körülmény, hogy cselekményük az államra nézve hátrányos következményekkel is járhatott. Viszont valamennyi vádlottnál enyhítő körülménynek fogadta el a bíróság azt, hogy hazafias érzésből cselekedtek, a Térképészeti Intézet alkalmazottainál pedig, hogy feletteseik rendelkezésére vettek részt az akcióban, valamint azt, hogy Mankovics és Kovács kivételével valamennyien önzellenül jártak el,

az elsőrendű vádlottaknál pedig még azt is, hogy féltudatosan vállalták az alacsonyabb rangú vádlottakkal szemben a teletelőséget. Gerőnél külön enyhítő körülmény az a nagy önzetlenség, amellyel eljárta, valamint hogy egészségi állapota súlyosan megrongálódott.

Auer Pál, a Banque de France képviselője tudomásul veszi a törvényszék ítéletét, majd a vádlottak helyett védőik teszik meg megjegyzéseiket. Gál Jenő dr., Nádossy védője bejelenti, hogy csatlakozik a főügyész bejelentéséhez. Az ítéletet alaki okokból felebbezi meg, azonkívül az indokolás miatt is felebbezést jelent be, mert az indokolásban az áll, hogy Nádossy hazafias indokok vezették a rendelkezés részben mégis frankhamisítás büntetésének minősítve a cselekményt. Utána Ulain, Windischgrätz herceg védője, majd sorban a többi védők tesznek előterjesztést.

Hasonló kérelmet terjeszt elő Ulain Ferenc Windischgrätzre vonatkozólag; utána pedig a többi védők tesznek szabadlábrahelyezési indítványt.

Sztrache főügyész az elnök kérdésére kijelenti, hogy nincs kifogása az ellen, hogy akikre egy évet meg nem haladó büntetést szabtak ki, azokat szabadlábra helyezék.

A bíróság kimondotta, hogy Windischgrätz és Nádossy kivételével valamennyi vádlottat szabadlábrahelyezel.

ÁLLJ!

A noviszadi pénzügyigazgatóság pánccélterme előtt őrtálló katona agyonlőtt egy ujoncot

Keddről szerdára virradó éjjel, valamivel éjfél után a Wilson-téren levő noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság épületében a pánccélterem előtt őrhelyén szolgálatot teljesítő Steibl János közkatona szolgálati fegyverével lelőtte Belazi Ádám katonatársát, aki két órával később a közkórházban meghalt.

Kedden este hat órától kevés megszakítással késő éjszakáig Noviszad fellett rég tapasztalt záporosó és vihar vonált végig.

Steibl János közkatona a pénzügyigazgatóságon teljesített őrszolgálatot. Az őrparancsnok a pánccélterem elé állította, ahol a pénzügyigazgatóság hatalmas pénzkészletei vannak elhelyezve.

Steibl Jánosnak a pánccélterem előtti udvari ajtajánál az udvarban volt az őrhelye, de a nagy vihar és záporosó miatt visszavonult az épület földszinti folyosójának azon részébe, ahol a keresztfolyosó a főfolyosóba torkol és a honnan kilátása volt a pánccélteremre.

Sem a kapubejárat, sem a folyosók nem voltak kivilágítva, úgy hogy Steibl János a koromsötét folyosón egy lépéssyire sem látott.

Steibl valamivel éjfél után a hosszú főfolyosón cipőkopogást hallott, anélkül, hogy a feléje közeledő alakot láthatta volna. Steibl harsány hangon álljt kiáltott. A vele szemben feléje jövő alak cipőkopogása erre sem szűnt meg, mire az őr másodszor, harmadszor is, sőt vallomása szerint negyedszer is belekiáltott a folyosóba:

— Állj!

És mert a feléje jövő alak cipőkopogása már közvetlen a közlőhallat szott a hang irányában elsütötte fegyverét. A lövés dördülésének pillanatában a lövés zaját is túlharsogta egy velőtrázó kiáltás, melyet egy emberi test tompa zuhanása követett.

Pillanatok alatt talpon volt az egész őrség, amely futólépésben sietett a lövés irányába. Valahonnan gyertyát kerítettek, amelynek fényénél a földön vérben heverve láttak egy katonát, aki rettenetesen jajveszékelt. Az eszméletlen katonát mentőkocsin a közkórházba szállították, ahol mielőtt még műtétet lehetett volna végrehajtani, éjjel két óra tájban meghalt.

Steiblt vasraverve kísérték az állomásparancsnokság fogdájába.

A szerencsétlen áldozat Belazi Ádám sziváci földműves, nőtlen, hat hónapja bevonult ujonc. Steibl János a polgári életben géplakatos Becskereken, nős, egy gyermeke van.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

Nagyvárad magyarsága ünnepélyes külsőségek között fogadta Avarescu tábornokot. A fogadtatás alkalmával dr. Kocsán János, a magyar párt helyi szervezetének elnöke magyar beszédben üdvözölte a miniszterelnököt. „Benső örömmel ragadom meg az alkalmat — mondotta — hogy Bihar-megye és Nagyvárad magyar lakossága nevében szeretettel köszöntsem a néppárt vezérét Nagyváradon. Nem irázis az, amikor belső örömmel hivatkozom, hiszen a mi őszinte örömünk indokolt azután a példátlan rideg visszautasítás után, amelyben 1922-ben volt részünk a liberális kormány részéről, amikor valósággal lerugdalták jelöltjeinket a politika porondjáról és az azt követő négyéves kormányzás után, amikor a magyarságnak csak sérelmek jutottak és elnyomás volt az osztályrészünk. Nem kell tehát csodálkozni azon, ha bensőséges szeretettel és örömmel fogadjuk azokat a politikosokat, akik már 1923-ban baráti jobbot nyújtottak felénk és akiknek államférfiúi bölcsessége már akkor felismerte, hogy a kisebbségi kérdést meg kell oldani, mert az nem romániai, de európai kérdés és hogy az ország egész lakosságának, tehát a magyarságnak is a közös munkába való bevonása nélkül nincs konszolidáció. A néppárt volt az, amely ezt a nagy igazságot három év előtt, amikor még nem volt hatalom a kezében, felismerte. Nemesak a választások előtt jött hangos ígéreteivel, amikor az ígéretek könnyűek, hanem már akkor, amikor nem voltak hatalmon, kijelentették, hogy az építő munkába be akarják vonni az ország magyar lakosságát is.»

*

A bukovinai magyarok eddig teljesen magukra hagyatva szenvedték el a román kormánypolitika önkényét és igazságtalanságait. Az erdélyi magyar párt központi vezetősége a napokban elhatározta, hogy ezeket a csángófalvakat is megszervezi és bekapcsolja az erdélyi magyarság politikai küzdelmeibe. A párt legközelebb megbízottakat küld ki Bukovinába, akik minden magyar községben tartanak agitációs gyűléseket.

*

Marosmegye alprefektusa a napokban kioktatta a választási teendőkről a megye községi bíráit. Hosszu értekezést tartott, természetesen román nyelven. A bírák többsége — az is természetes Marostordában — nem értette a beszédet. Az egyik közülük alázatosan megkérte Rosca subprefektust, mondaná el a tudnivalókat magyar nyelven is. Rosca gorombán rászólt:

— Aki nem ismeri az állam nyelvét, menjen haza!

Az alprefektus kijelentését a magyar bírák nagy megütközéssel fogadták.

*

A szörénymegyei magyar telepesek ügyében kedvező fordulat állott be. A tavaszon, mint ismeretes, több szörénymegyei magyar telepes községben megkezdtek a telepbirtokok ellen a kisajátítási eljárást, illetve a másodfoku kisajátító határozat végrehajtását olyképpen, hogy a magyar telepesek földjeit az igényjogosult román földművesek javára kipurcellázták és a telepeseknek szigorúan megtiltották, hogy földjeikre belépjenek és ott a tavaszi megmunkálást végezhessék. Az eltárást később megszüntették anélkül, hogy a megkezdett kisajátítási műveletet egészében végrehajtották vagy a kipurcellázott telkeket a teleptulajdonosok rendelkezése alá visszabocsátották volna. A Comitetul Agrar a napokban kelt sürgős rendeletével a további eljárásokat azonnali hatállyal beszüntette és aképpen intézkedett, hogy azokat a telepbirtokokat, amelyeket a megyei agrárhatóságok ugyan már kisajátítottak, de amelyeket még nem adtak át véglegesen az igényjogosultak

tulajdonába, vissza kell bocsátani az előző telepesgazdák birtokába. A rendelet szerint a Comitetu Agrar a telepbirtokok ügyét hamarosan revízió alá veszi és mindaddig, míg a kisajátítások ügyében véglegesen nem határoz, a szétosztás végett kisajátított telepbirtokok a telepesgazdák tulajdonában maradnak. A Comitetul Agrar intézkedése Szörénymegye valahány magyar telepes községére, tehát Szápárfalva,

Bállinc, Bodófalva, Nörinse, Vásáros, Bégamonostor, Igazfalva és Valea Lunga magyar telepesekre vonatkozik és bár nem vet véget a telepesek sorsában évek óta fennálló bizonytalanságnak, a telepesekre nézve legalább annyiban megnyugtató, hogy ebben a gazdasági esztendőben már nem kell nyugtalanodniok keservesen megmunkált és termővé tett földjeik elvétele miatt.

A spanyolok elfogták Abd el Krim alvezérét

Francia és spanyol győzelmek Marokkóban

Párisból jelentik: A marokkói újabb jelentések nagyarányú francia győzelmekről számolnak be. *A Matin* közli, hogy az egész francia front jelentékenyen előre haladt és a spanyolok offenzívája is tért nyert.

A *Petit Journal* jelentése szerint a spanyol csapatok Aidsi előtt el-

fogták *Kaid Haddurt, Abd el Krim legbizalmasabb emberét és alvezérét* s Tamasirban megszállták Abd el Krim házát.

A francia hadvezetőséghez az a hír érkezett, hogy *rif-lörzsek elfogták Abd el Krimet és elhatározták, hogy kiszolgáltatták a franciáknak.*

Több ezer házat pusztított el a Volga áradása

Emberéletben eddig még nem esett kár

Moszkvából jelentik: A Volga áradása egyre fenyegetőbb méreteket ölt. Szarátov mellett a víz állása tizenegy méterrel meghaladja a normális magasságot. Az *irviz Systramban kilencezer, Polrovokban tizenhatezer házat pusztított el.* A hatóságok a hajléktal-
nokokat nagyobb városokba szállítják és ott helyezik el őket.

Emberéletben eddig még nem esett kár, csupán az állatállomány nagy része pusztult el Szarátov környékén.

Az új görög kormány visszaállítja a sajtószabadságot

Paraskevopulosz tábornok Athénbe érkezett

Athénből jelentik: Paraskevopulosz tábornok, akit Pangalosz köztársasági elnök visszahívott Párisból és felajánlotta neki a miniszterelnökséget, kedden megérkezett Athénbe.

Paraskevopulosz még ezen a héten megalakítja kormányát és leteszi az esküt Pangalosz kezébe. Az új kormánynak legelső feladata lesz a sajtószabadság teljes visszaállítása.

Nem mondták ki a sürgősséget a korrupció elleni törvényjavaslatra

Radics vejét panamázással vádolják

Beogradból jelentik: A parlament ülését szerda délelőtt tizenegy órakor nyitotta meg *Trifkovic* Márkó elnök. A teremben már az ülés megnyitásakor meglehetősen ideges hangulat uralkodott, különösen az ellenzéki oldalon, ahonnan a jegyzőkönyv felolvasása alatt ilyen közbekiáltások hangzottak el:

— Micsoda kormány ez?
— Megbukott, vagy nem bukott még?

— Van megegyezés, vagy nincs?
A legharciasabban *Zsanics* federalista viselkedett, ő volt a leglármásabb. A zaj még jobban fokozódott, amikor felolvasták *Ofelségének* azt az ukázát, mely *Radics Pavlet* fölmenti az agrárreform minisztérium vezetésétől és utódjaként dr. *Sibeniket* nevezi ki. *Bazala dr.* ezt kiáltotta a kormányoldal felé:

— Hol az ukáz az egész kormányról?

A zaj némileg enyhült, amikor annak a királyi ukáznak felolvasására került sor, mely *Nincics* külügyminiszter helyettesítésével *Jovanovic* Vászta közlekedésügyi minisztert bízta meg, később pedig egészen elült és *Trifkovic* Márkó házelnök nagy csöndben parentálta el a tra-

gikus körülmények közt elhunyt *Jovanovic Joca* volt minisztert.

Rankovic Dragutin demokrata ezután rövid beszédben kérte, hogy a parlament a korrupció elleni törvényjavaslatra mondja ki a sürgősséget.

— A multkori interpellációs vita — mondotta — mindenkit meggyőzhetett arról, hogy ebben az országban a korrupció nagy mértékben dülhöng. A skupstinának kötelessége, hogy sürgősen gátat vessen a további kijárástoknak, és egyéb korrupciónak, mely súlyosan megkárosítja az állam érdekeit. *Pasics* volt miniszterelnök is kijelentette, hogy a korrupció árt az országnak és azt állította, hogy a korrupcióért nem ő, hanem mások felelősek.

Dragovic Milutin radikális: Ez így van.

Hodzar szlovén néppárti. *Dzafer* Kulnovics muzulmán, *Vuics* Dimitrije földművespárti után *Zsanics* horvát federalista szólt a javaslatához és a parlament nagy meglepetésére nyíltan megvádolta *Radics István* vejét *Vandekart* és *Kosuticsot*, hogy *kijárással fél millió dinárral megkárosították az államot.*

— Hol van *Radics*, miért nem hallja ezt — egy hang az ellenzéki oldalról.

Uzunovic miniszterelnök felszólalásában kijelentette, hogy *nem fogadhatja el az ellenzék sürgősségi indítványát*, miután az ankébizottságot már a legközelebb össze fogják hívni és az minden korrupciós esetet kivizsgál.

Az ellenzék nagy lármával fogadja a miniszterelnök bejelentését, mely után megállapították a csütörtöki ülés napirendjét: *Davidovic* Liuba és társai által beterjesztett korrupció elleni interpelláció, *Grizogon* és társai interpellációja és különféle parlamenti bizottságok megválasztása. A csütörtöki ülést a házelnök délelőtt fél tizenegyre hívta össze.

Felmentették állásából

Ispánovics szubotica tanfelügyelőt Ognyanov Péter az új tanfelügyelő

Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium felmentette állásától *Ispánovics* Mátyás szubotica tanfelügyelőt és helyére *Ognyanov* Péter tanítót, a régi szerb elemi iskola igazgatóját nevezte ki.

Ispánovics Mátyást néhány hónappal ezelőtt nevezték ki tanfelügyelőnek, de kinevezése a szubotica tanítók egy részében nagy elégedetlenséget keltett. A szubotica tanítók egyesülete közgyűlésén is tiltakoztak a kinevezés ellen és kérték a közoktatásügyi minisztert, hogy a kinevezést vonja vissza, mert nem hajlandók *Ispánovics*sal működni. Az akció vezetői egyidejűleg több feljelentést tettek a közoktatásügyi minisztériumban *Ispánovics* ellen, a kit különböző szabálytalanságokkal vádoltak.

Ispánovicsot a szubotica *Radics*-párt kivánságára nevezték ki tanfelügyelőnek és felmentését a *Radics*-párt politikai hajsza eredményének mondja.

Halálos pásztoróra

Egy fiatal lány meggyilkolt Budapesten egy iskolaszolgát

Budapestről jelentik: Óbudán kedden este a Lajos-ucca sarkán lévő iskola-épületben borzalmas kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosság történt. *Bernát* Antal harminckilenc éves iskolaszolgát, aki különváitan élt feleségétől, pásztorórán meggyilkolta egy tizenöt-tizenhét év körüli leány. A gyilkosságot az iskolaszolga fivére, *Bernát* Lajos fedezte fel, aki meg akarta látogatni bátyját, miután azonban lakását zárva találta, az épület előtt várt. Este nyolc órakor fiatal nőt látott az épületből kijönni és miután tudta, hogy bátyja gyakran fogad a lakásán nőket, sejtette, hogy ez a lány is bátyjától jön. Ujból felment ezután bátyja lakására, mely azonban sötét volt és hívására sem jelentkezett senki.

Bernát a másik iskolaszolga segítségével behatolt a lakásba, ahol borzalmas látvány tárult a szeme elé. *Az iskolaszolga a szoln előtt hatalmas vértócsában hevert a földön és előtte egy lavór viz volt. A szoba tele volt vérral, az asztal sarkában feküdt az áldozat véres és kiürített pénztárcája, a szoba egyik sarkában pedig egy véres balta.*

Az azonnal megindult rendőri nyomozás megállapította, hogy az iskolaszolgát öt fejszecsapással gyilkolták meg. Azonnal mozgósították a defektívtestületet, amely az éjszaka folyamán az egész városban kutatott a gyilkos nő után. A Margit-híd közelében figyelmesek lettek egy gyanúsán viselkedő lányra, aki pénz számolt. Figyelmeztették rá a rendőrséget, amely előállította a lányt, aki azonban tagadta, hogy köze lenne a gyilkossághoz. Miután azonban a leány fehér cipőjén vérmegnyomokat találtak, őrizetbe vették.

Torontál vármegye közgyűlése

Krsztics Vásza alispán a községi autonómiáról

Beeskerekről jelentik: Torontál—Temes vármegye közgyűlése szerdán délelőtt folyt le a vármegyeház nagytermében Krsztics Vásza alispán elnöklésével. A közgyűlés délelőtt kilenc órakor kezdődött azzal, hogy Zubkovic Pavle dr. megyei főjegyző felolvasta az újonnan kinevezett törvényhatósági bizottsági tagok névsorát.

Krsztics Vásza alispán tett ezután jelentést a megyei közigazgatás helyzetéről. Elmondotta, hogy a közigazgatási viszonyok egyre javulnak. A községek elkészítették zárszámadásukat és költségvetésüket, a pótdó a legtöbb helyen csökkenőben van. A közbiztonsági és a közegészségügyi állapotok is megjavultak.

Ankics Bózsó szólott hozzá a jelentéshez és bírálta a községi adminisztráció hibáit. Felemlítette, hogy egyszerű bizonyítványok kiadására hónapokig kell várni egyes községi előjárásoknál és kérte az alispán intézkedését. Kifogásolta, hogy új országutak nem Beograd felé, hanem északi irányban épülnek és hogy nem vezet direkt utat Pancsevóra. Rámutatott arra, hogy sok községben nincs orvos, hogy kevés figyelmet fordítanak a trachomajárvány leküzdésére. Az állattenyésztést elhanyagolják. Kéri a kötelező állatbiztosítás bevezetését. Végül megállapította, hogy a pótdó még mindig magas.

Csobanics Vitomir indítványt terjesztett ezután a közgyűlés elé, hogy vegyék le a napirendről a smedereói főispán kérelmét, amelyben hatvanezer dinár megszavazását kéri autósárlás céljára. Megállapította, hogy a főispánnak van már autója. Nikolics Bota azt tette szóvá, hogy külföldről hoznak be lovakat a Vajdaságba a katonaság számára, ahelyett, hogy itt vásárolná-

nak.

Miután Rajics Tosa nemzetgyűlési képviselő indítványozta, hogy térjenek át a napirende, Krsztics Vásza alispán szólalt fel újból és válaszolt az elhangzott kifogásokra. Kijelentette, hogy a helyzet nem olyan sötét, amilyennek a felszólalások feltűntették. A közigazgatás állandóan javul. Figyelmeztetett arra, hogy a községi autonómiát feltűntették, de mihelyt helyreáll a községek önkormányzata, a közigazgatási bajok megszűnnek. Az utépítési program végrehajtását a megye csak most kezdi meg, eddig csupán javításokat végeztek. Az állategészségügy-

re és az állattenyésztés fejlesztésére sokat költ a megye. A pótdókat a lehetőség szerint leszállítják.

Ezután áttértek a napirend tárgyalására, amelyen hatszáztizenkét pont szerepelt. A legtöbb tárgypontról vita nélkül szavaztak. Elfogadták az 1926. évi pótköltségvetést, amely háromszázezer dinárról szól. A pótköltségvetés nem változtatja meg a megyei pótdót. Megszavazott a közgyűlés ötvenezer dinárt a noviszeri Miletics-szobor javára és ötvenezer dinárt a szerb Matica otthonalapjára. Elhatározták, hogy a főispáni lakást bebutoroztatják. A közgyűlés délután fél kettőkor ért véget.

Nincsenek tisztviselők a pancsevói városházán

Miért nem foglalják el állásukat az újonnan kinevezett főtisztviselők?

Pancsevóról jelentik: A pancsevói városházán már több mint egy éve botrányos állapotok uralkodnak. Sikksztások, lopások, mindenféle szabálytalanságok és hanyagságok fordultak elő. A büntetőket és hibásakat részben letartóztatták, részben elbocsátották, vagy felfüggesztették. Közben olyanokat is sujtottak, akiknek semmi részük se volt a visszaélésekben s akiknek működése csak becsületet hozott Pancsevó városra. Természetes, hogy a sok felfüggesztés és áthelyezés folytán nagy hivatalnokhiány állott be a pancsevói városházán. A tisztviselőkar pótlását megkezdte a belügyminiszter azzal, hogy kinevezte Pancsevóra polgármesternek Iszajlovics Vásza belügyminiszteri inspektort és főjegyzőnek dr. Subotin Stevan belügyminiszteri hivatalnokot. Ezzel azonban még távolról sem voltak a pancsevói városháza ügyei rendezve, annál kevésbé, mert közben a kiszélesített tanács radikális tagjai testületileg lemondottak. Legutóbb a miniszter ezt a kérdést akként rendezte, hogy a lemondást elutasítva az eddigi tanácsstagokat felhívta, hogy tovább mű-

ködienek, amikhez a pancsevói radikálisok hozzá is járultak.

Hátramaradt ezután még a felfüggesztések és elbocsátások által megüresedett főtisztviselői állások betöltése, ami a városi adminisztráció zavartalan és rendes intézése szempontjából volt sürgős. A belügyminisztérium ki is nevezett több főtisztviselőt Pancsevóra, mégis betöltetlenek a pancsevói városházán még ma is a rendőrfőkapitányi, a katonai tanácsnoki, a gazdasági tanácsnoki, a városi főmérnöki, a városi főügyész és a városi adóhivatali főnöki állások. Ezenkívül még számos alantás tisztviselői állás is betöltetlen. Ezek a hiányok, melyeket ezidőszent csak részben tudnak pótolni, rendkívül megnehezítik az ügyek vitelét.

Iszajlovics polgármester a maga részéről mindent elkövet az anomáliák megszüntetésére, azonban azok a főtisztviselők, akiket eddig a belügyminiszter más helyekről Pancsevóra kinevezett, nem akarják elfoglalni hivatalukat. Kérdést intéztünk ez ügyben Iszajlovics polgármesterhez, aki kijelentette, hogy a kinevezett tisztviselők azért nem

akarnak Pancsevóra jönni, mert egyrészt itt a fizetések sokkal kisebbek, mint más nagyobb városokban, úgy hogy azok a tisztviselők, akiket például Szuboticáról, Beogradból vagy Noviszeráról helyezett át Pancsevóra a belügyminiszter, Pancsevón mintegy havi ezer dinárral kapnának kevesebb fizetést, mint eddigi állomáshelyükön. Másrészt pedig a mai viszonyok között teljesen lehetetlen részükre lakást szerezni Pancsevón. Ezért Iszajlovics polgármester kijelentése szerint a legelső teendő a pancsevói városházán a tisztviselői fizetéseknek olymódu rendezése, hogy az megfeleljen a mai követelményeknek. Ennek elintézése után reorganizálni fogják a tisztviselői kar kvalifikáció szempontjából. Rendezni akarják a tisztviselők nyugdíj ügyét is, hogy ne fenyegetse a tisztviselőt ok nélküli vagy politikai okokból való elbocsátás veszélye. Végül gondoskodni kell a városnak arról, hogy elegendő lakás álljon a városi tisztviselők rendelkezésére. Ez pedig oly módon volna leg egyszerűbben elérhető, ha a városi földök egy részét, amelyek ma poton árért vannak bérebeadva, eladnák s az így befolyó pénzből lehetővé tennék a tisztviselőknek, hogy a város által ajándékozott telkeken könnyen és minden különösebb megterhelés nélkül építhessenek, vagy pedig, hogy maga a város építsen és adjon a tisztviselőinek lakást. Ha ezután mindezekkel az eszközökkel elérték azt, hogy megfelelő és elegendő tisztviselői kar áll rendelkezésre, akkor lehet csak az igazán komoly és érdemleges munkára áttérni.

Miúgy nagyon sürgős volna, mert igen sok fontos közügy vár elintézésre, mint például a város kövezése, a csatornázás, a közterek rendezése, a villanyvilágítás tökéletesítése, a gázgyár ügyének végleges rendezése, a temespart-i rakodó megfelelő rendezése és még sok más fontos feladat.

A Pancsevó város adminisztrációjában tapasztalható képtelen állapotok is napnál világosabban dokumentálják a községi autonómia visszaállításának rendkívüli fontosságát és a községi választások mielőbbi megtartásának feltétlen szükségességét.

Egy kritikus albumából

Irla: Baedeker

Szülők és gyermekek közt sokszor viaskodás a helyzet és általában a viszony. Ez azért van, mert a szülők nagyon is elnézők a gyermekeik hibái, ezek pedig túlságosan szigorúak a szüleikéi iránt.

*

Az apák szeretete a leányokkal s az anyáké a fiukkal szemben hajlandóbb az elnézésre, a megbocsátásra, a kényesztetésre és a vakságra, mert az előbbiek a leányaikban, az utóbbiak a fiaikban nemcsak a gyermekeiket látják, hanem annak a nemnek a képviselőit is, amellyel szemben nem tudnak egészen hüvösek és tárgyilagosak maradni.

*

A szülőinket akkor is kell tisztelnünk, ha nem tiszteletreméltók, s a gyermekeinket akkor is szeretnünk kell, ha nem szeretetreméltók.

*

Ha a gyermek kimondja, amit a felnőttek gondolnak, akkor azt mondják róla: ostoba kölyök. S ha nagyon finoman fejezik ki magukat (mert ami iránti aul van mondván, az finomul van mondván), akkor így nevezik: enfant terrible.

*

Minden szülőnek azt kívánom, hogy legkevesebb három gyermeke legyen. Ha elért ezt a kabalisztikus számot, akkor remélheti (lásd a Lear király és az öreg Karamazov esetét), hogy legalább egy lesz köztük hálás. Nem egészen bizonyos-persze, mert semmi-se-bizonyos,

s nincs mindenkinek olyan szerencséje, mint Karamazovnak, akinek három fia közül csak kettő volt az ellensége, s olyan se mint az agg Lear-nek, aki átengedte a szép országát a két nagyobbik leányának s aztán a harmadik, a kitagadott, volt kénytelen kenyeret és hajlékot kínálni neki öreg napjaira.

*

A legmeghatóbb és legszomorúbb jelenség a világon egy szerencsétlen gyermek. Mert az semmiesetre se maga oka a boldogtalanságának.

*

Az az angyal, akit feleségül veszünk, nem marad mindig angyal — igen sokszor, s néha rövid idő alatt közönséges némberré válik. Ellenben az az angyal, akit anyáknak nevezünk, amíg csak él, mindig angyal marad.

*

A szegény gyerek, akit nagyon szeret az anyja, vastagabban kent vajaskenyeret eszik, mint az a gazdag gyermek, akinek az anyja — más dolgokkal van elfoglalva.

*

Az anyánk emlékezetét leghelyesebben a saját születésünk napján kellene ünnepelnünk.

*

Az anya sohase veszi észre, hogy a fia ostoba s hogy a lánya nem szép.

*

Nagy emberek fiait mindig árnyékban vannak. — a nagyok szüleit villamos fény világítja meg.

*

A kis gyermek tulajdonképp még nem, s az agg férfi vagy nő már nem ember. A kicsi gyermek sokkal szebb, az aggasztán sokkal rutabb az átiagem-

bernél. Innen a gyermek iránti általános rokonszenv (még a gonosztevők is szeretik őket), s az öregek iránti — tisztelet. Tiszteletnek nevezik ugyanis azt az idegenkedést, amellyel az ifjuság az öreg emberek és a vénasszonyok iránt viseltetik.

*

Ha a szülők kevésbé kényeztetnék a gyermekeiket, ezek pedig kissé jobban a szüleiket, kedvezőbb pedagógiai eredmények állnának elő.

*

A gyermekek hálátlansága nem kisebb bűn az apa vagy anyagyilkosság kísérleténél vagy előkészítésénél. A Lear király és Goriót apó leányai bűnrészesek az apjuk, és Philippe Bridan bűnös az anyja halálában.

*

A szülő, amikor szítja a gyermekét, forróban szereti azt, mint a gyermek a szülőjét, amikor legjobban hízeleg neki.

*

Az egyetlen gyermek többet örököl, de kevesebbet szeret, mint azok a gyermekek, akik osztoznak az örökségen.

*

A gyermekben már megvan a jövődő férfi vagy az elkövetkező asszony. De ez még nem látszik, s innen van, hogy a gyermeket oly sokan és olyan nagyon szeretik.

*

Boldog, aki a fiára és az unokáira büszkébb, mint az őseire.

*

Nemcsak gyermeki háláról beszélünk, amellyel a fiaink s a leányaink tartoznak nekünk, de arról a háláról is,

amellyel mi tartozunk nekik azért a gyönyörűségért, amiben részünk volt tőlük, — mielőtt hálátlanokká lettek hozzánk.

*

Testvérek, ha még úgy vonzódnak is egymáshoz, legjobban szeretnék, ha egyetlen gyermekei lennének a szüleiknek. S nem ám azért (bár ilyenek is vannak,) hogy egyedüli örököseik legyenek, hanem mert az a vágyuk, hogy egyedül őket szeressék. Mert a gyermekek nem kevésbé féltékenyek a szülők szeretetére, mint a házastársak egymásnak a szerelmére.

*

A zsenik és általában a nagyon kiváló elmék ritkán boldogok a családi életükben. Feleséget esetleg kapnak olyat, akiben nem csalódnak (hiszen nem várnak tőle sokat!), de gyermekeket ritkán, akik méltók hozzájuk. Rendesen meg vannak fosztva attól a gyönyörűségtől, amely minden nyárspolgárnak kijut, hogy különbek legyenek az utódaik mint ők maguk.

*

A zseninek a nagy föltalálónak, művészeknek, költőknek s bármely kitünőségnek szerencséje, ha leánya van. Ettől nem kívánja, hogy hozzá hasonló vagy nálánál is kiválóbb egyéniség legyen.

*

A szülőknak meg kell szokni, hogy nem a maguk számára nevelik a gyermekeiket.

*

A gyermekeknek legenyhébb bíráik: szüleik; a szülőknak legszigorúbb kritikussai: a gyermekeik.

Kiáradt az Alekszandar-csatorna

Az áradás nem okozott nagyobb kárt

Szomborból jelentik: A keddi esti délbácskai felhősradadás következtében Kula és Novivrbász mellett az Alekszandar csatorna annyira megtelt, hogy a csatorna vize áttörte a védgátakat és kiöntött. Az áradásról a késő éjjeli órákban értesítették aszombori alispáni hivatalt, amely azonnal intézkedett a szükséges óvintézkedésekről, értesítette a csendőrséget, ahonnan nagyobb számú csendőr vonult ki az áradással veszélyeztetett helyre. Még az est folyamán megkezdődtek a munkálatok.

A csatorna Kula és Novivrbász között öntött ki, ahol a csatornának egy mellékága van, az úgynevezett Delta csatorna. Az Alekszandar-csatorna kiömlő vize szerencsére a Delta-csatornába keresett utat, amely után ismét visszavezette a vizet a főcsatornába és így nagyobb veszély nem is fenyegette a környéket. Szerdán reggel a kiöntés helyére kiszállt Krotin Matije, a szombori hidrotechnikai hivatal főnöke és Marinkovics Györgye vármegyei vizügyi referens. A csatorna kiöntése jelentős kárt okozott a vetésekben.

Az olaszliszkai pénzhamisítók a bíróság előtt

A csodarabbi fiai beismerik a hamis bankjegyek forgalombabozatát

Debrecenből jelentik: A debreceni törvényszék szerdán kezdte meg az olaszliszkai milliós bankjegyhamisítók büntüvének tárgyalását. A vádlottak: Friedländer Frigyes upesti kereskedő, Friedländer Salamon és Hermann, az olaszliszkai csodarabbi fiai, Bettelheim Sándor sátoraljauhelyi bankigazgató és Cink Dezső kereskedő. A vád szerint Friedländer Frigyes unokafivérével összebeszélve hamis milliós bankjegyeket hozott forgalomba, Bettelheim és Cink pedig nem jelentették a hamisítást a hatóságoknak, amikor arról tudomást szereztek. A három Friedländer letartóztatásban van, míg az olaszliszkai rabbi ellen megindult eljárás időközben megszüntették.

A szerdai tárgyaláson a vádirat felolvasása után Friedländer Frigyes kihallgatását kezdték meg. Kijelentette, hogy bűnösnek érzi magát és elmondta, hogy 1925. májusában találkozott Ujpesten régi ismerősével Weingarten Jeromossal, akinek panaszkodott, hogy nincs keresete. Weingarten megkérdezte, nem tudna-e kölcsönt szerezni pénzhamisításához. Friedländer leutazott Olaszliszkára és unokafivereitől pénzt kért, amit meg is kapott. Weingarten augusztus 18-án 250 hamis milliós bankjegyet adott át neki és ezzel leutazott Olaszliszkára, ahol Friedländer Sámuel a hamis pénzt a kályhában rejtette el. Később Sátoraljauhelyben kezdték meg a hamis bankjegyek terjesztését.

Friedländer Salamon vallomásaiban beismerte, hogy terjesztette a hamis milliós bankjegyeket, amelyekből házat is vett. Amikor butort akart venni a hamis milliósokon, a kereskedő észrevette, hogy hamis bankjegyeket akar értékesíteni, mire a bankjegyeket elvette.

Az elnök ezután szünetet rendelt el, majd Friedländer Hermann hallgatták ki, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Cink Dezső hozta fivére üzenetét, hogy a kályhában levő iratokat tüntesse el, ő azonban nem tudta, hogy milyen iratokról van szó. Másnap este a temető felé sétált fivérével, aki pár percet betért oda. Amikor néhány nappal később a temetőbe ment apja sírházhoz, észrevette, hogy a sírház megmozdult és amikor alaposabban körülnézett, legnagyobb meglepetésére milliós bankjegyeket talált a rögök között elrejtve. Megijedt, hogy az ügyből valami baj származhatik fivérére és ezért elégette a bankjegyeket.

Bettelheim Sándor bankigazgató tagadta, hogy tudomása volt a bankjegyhamisításról és Cink Dezső is ártatlannak mondotta magát, azt azonban beismeri, hogy közvetítette Friedländer

Sámuel üzenetét.

A szakértők kihallgatása után az elnök a tárgyalás folytatását csütörtökre halasztotta, amikor már sor kerül az ítélethozatalra is.

Fényes győzelmet aratott a kormánypárt a román választásokon

A liberális párt kétszáz mandátuma tizenkettőre apadt

Bukarestből jelentik: A reggeli órákban beérkező jelentések szerint a kamarai választásokon a kormány teljes győzelmet aratott. Goga belügyminiszter az újságíróknak kijelentette, hogy a belügyminisztériumhoz érkezett jelentésekből megállapítható, hogy

a kormány háromszáznyolcvanhat kamarai mandátumból kétszáznyolcvanötöt nyert el.

A kormány győzelme főleg Erdélyben nagyarányú, ahol a magyar párt és a szászok segítettek a kormánylistát. A választóknak igen kis száma szavazott csak le. Bukarestben a szavazóknak csak harmincöt százaléka jelent meg az urnánál. A legkevesebben szavaztak Besszarábiában, ahol néhány helyen alig tíz százalék szavazó adta le szavazatát.

A választásokon meglepően kevés szavazatot kaptak az antiszemita és a kommunisták. Bukarestben a kormánylista 7952, a liberálisok 5622, az antiszemita lista 955, a polgári ellenzék 820, a kommunisták 797, a szociáldemokraták 578 szavazatot kaptak.

Az Erdélyből beérkező jelentések még nem adnak tiszta képet a választások eredményéről. Temesváron a kormánylista a szavazatok 55 százalékat kapta, Aradon a kormánypárt 3198, az egyesült ellenzé-

ki koalíció 1196, a kommunisták 1655, a liberálisok 231 szavazatot kaptak.

Ujabb jelentések szerint a hetvenegy választókerület közül ötvenhét kerületben már ismeretes a választási eredmény. Megállapítható, hogy a kormánypárt az összes szavazatok hatvan százalékát kapta. Az ellenzéki blokk huszonhat-huszonhét százalékát, a liberálisok kilenc százalékát,

az antiszemita liga három százalékát, a szociáldemokraták két százalékát, a polgári unió egy és fél százalékát és a kommunisták egy és fél százalékát kapták.

Észerint a kormánypártnak kétszáznyolcvan-kétszázkilencven képviselője lesz. Az ellenzéki blokknak hatvan-hatvanöt,

a liberálisok, akiknek a választások előtt több mint kétszáz mandátumuk volt, tíz-tizenkét mandátum jut csak.

Az antiszemita blokknak hat-nyolc, a szociáldemokratáknak kettő, a polgári unióknak kettő és a kommunistáknak egy-két képviselőjük lesz.

Az ellenzék hét kerületben abszolút többséget, öt kerületben relatív többséget kapott. Ezzel szemben a kormánypárt harmincnyolc kerületben kapott abszolút többséget és kilenc kerületben relatív többséget

A szombori gyűlés eseményei

ismét Radicsék ellen hangolták a radikálisokat

A radikálisok és független demokraták élesen támadják Perner belügyi államtitkár — Az ellenzék újból benyújtja a korrupciós interpellációkat — A parlament csütörtökön vita nélkül napirendre tér az interpellációk fölött

Beogradból jelentik: A szombori Radics-párti gyűlésen történt események még mindig élénken foglalkoztatják a politikai közvéleményt. Különösen Perner dr. belügyi államtitkár magatartását kommentálják élénken és úgy a radikális pártban, mint az ellenzék körében elítélik az államtitkár viselkedését.

Popovics Ljuba radikálpárti képviselő interpellációt intézett a belügyminiszterhez a szombori események miatt. Az interpelláció különösen azt emeli ki, hogy Perner súlyos visszaélést követett el hivatalos hatalmával, amikor személyesen résztvett a letartóztatások elrendelésében és fegyverhasználatra szólította fel a csendőrséget.

Ha a Radics-párt magáévá teszi a belügyi államtitkár ügyét, akkor újra súlyos bonyodalmak keletkezhetnek.

Petrovics Milivoj bácskai főispán szerdán hozzászólt referált Makszimovics belügyminiszternek a szombori gyűlés lefolyásáról és azokról a konfliktusokról, amelyek Perner államtitkár és a helyi hatóságok vezetői között keletkeztek.

Interpellálni fog a szombori gyűlés miatt a Pribicevics-párt is.

Interpelláció a dalmáciai kommunista mandátumok megsemmisítése miatt

A dalmáciai községi választásokon megsemmisített mandátumok ügyében a Pribicevics-párt nevében Grizogono volt igazságügyminiszter interpellációt terjesztett be a belügyminiszterhez. Az interpelláció többek közt azt kérdezi, hogy a mandátumok megsemmisítésé-

hez a kormány valamennyi tagja, köztük a Radics-párti Perner belügyi államtitkár hozzájárult-e.

Még egy szombori gyűlés

Jovanovics Ljuba klubja hivatalos kommunikét adott ki a párt vasárnap megtartandó gyűléséről. A kommuniké szövege a következő:

— A nemzeti radikális párt, amelynek élén Jovanovics Ljuba áll, ez év május harmadikán Szomborban nagygyűlést tart. A gyűlésen személyesen résztvesz Jovanovics Ljuba és az elkülönült radikális klub több tagja. Jovanovics Ljuba beszélni fog a politikai helyzetről és az okokról, amelyek a különálló klub megalakulására vezettek. A gyűlés előkészületeit a szombori helyi szervezet végzi és minden jel szerint fényes sikere lesz a gyűlésnek, mert a kerület népe szimpátiával üdvözölte Jovanovics Ljuba és társainak férfias határozott magatartását és támogatja a nemzeti harcok működését. A gyűlésre Jovanovics Ljubát elkísérik Trbies, Altiparmakovics, Tomics, Koszics, Sztanovics, Popovics, Sztrilics, Lalosevics képviselők és mások.

A pártvezérek kollégiumának ülése

A parlament ülése előtt fél tizenegykör összeült a pártvezérek kollégiuma. Az ülésen a radikális klubot Mihajlovics Ilija alelnök, a Radics-klubot Kovacsevics Karlo, a demokrata pártot Davidovics Ljuba, a szlovén néppártot Korosec, a muzulmánokat Hrasnica, a disszidens radikális klubot Jovanovics Ljuba, a Pribicevics-pártot dr. Vilder, a horvát

federalistákat Zsanics, a kis pártokat Vuletics Szávó montenegrói federalista, a földmivesszövület pedig Jovanovics Joca képviselte. A kollégiumnak arról kellett dönteni, hogy a szkupstina következő ülésének mi legyen a napirendje.

Zsanics horvát federalista felszólalásában azt próbálta bizonyítani, hogy a parlament legutóbbi ülését nem zárták be szabályszerűen, az ülés nem végezte el legfontosabb feladatát, Radonics Jován javaslatának leszavazása után nem szavaztatták le az ellenzék javaslatait.

Vilder Pribicevics-párti ezzel szemben azt az álláspontot foglalta el, hogy az ülés házszabályszerűen lett befejezve, hangsúlyozta azonban, hogy annak dacára, hogy a parlament leszavazta, a kormány bukása nem következett be, a jelenlegi kormány ezért inparlamentáris

A Pribicevics-klub ülése

A Pribicevics-klub szerdán délután ülést tartott, amelyen megejtették a jeleléseket a parlamentben választandó bizottságokba. A korrupciós vizsgálóbizottságba két tagot jelölt a Pribicevics-párt, azonkívül választottak egy külön bizottságot, amely az adók kiegyenlítéséről szóló törvényt fogja át tanulmányozni.

A miniszterelnök ajánlata

Uzunovics miniszterelnök, aki szintén jelen volt a konferencián, szólalt fel ezután. Azt bizonyította, hogy a kormány helyesen járt el akkor, amikor az interpellációk ügyét lezártak tekintette. Eről a miniszterelnök szerint már nem is kell tárgyalni, hanem arról, hogy milyen napirendi javaslatot fogadjanak el. Kéri az ellenzék, hogy álljon el a Radics-párti javaslatban indítványozott határidők követelésétől és fogadja el Radonics Jován indítványát.

Jovanovics Ljuba a parlamentáris elvére figyelmeztet

A miniszterelnök beszédét hosszú vita követte, amelyben Jovanovics Ljuba is résztvett. Szerinte a parlamentnek új határozatot kell hozni, ezt azonban egyetértésben kell kidolgozni.

— Számot kell vetni azzal — mondotta Jovanovics — hogy parlamentáris ország vagyunk és figyelembe kell venni a parlamenti szokásokat.

— A parlamentáris rendszer elleni merénylet volna, ha elfogadnánk egy határozatot, amelynek leszavazása miatt a kormány egyszer már meg is bukott.

Ezután még néhány felszólalás történt

Nem lesz vita az ellenzéki interpellációkról

Az értekezlet végül abban állapodott meg, hogy a parlament csütörtöki ülésén napirendre tűzik Davidovics Ljuba és Grizogono megújított interpellációit, amelyekről azonban nem lesz vita, hanem azonnal áttér a nemzetgyűlés a napirendi indítvány feletti szavazásra. Arról még nem történt megállapodás, hogy azonnal meg fogják-e választani a vizsgálóbizottságot a korrupciós ügyekre vonatkozólag, se pedig arról, hogy az egyes csoportok milyen napirendi javaslatot fognak előterjeszteni. A kormány mindenképpen igyekezni fog az ellenzékkel megegyezésre jutni, de ha ez az igyekezete nem jár eredménnyel, akkor Radonics Jován újra elő fogja terjeszteni multkori indítványát, az ellenzék pedig külön a maga napirendi indítványát.

Szobakerült ezenkívül a pártvezérek konferenciáján a radikális képviselők által benyújtott korrupció-ellenes interpellációk ügye is. Az ellenzék hozzájárult ahhoz, hogy ezekre az interpellációkra kimondják a sürgősséget.

Dr. FÖLDES
MARCI-CRÉM
PUPER, SZAPPAN csodaszéppé tesz
Ujból mindenütt kapható.
Vezérképviselő: Heller, Vel.-Kikinda

Az elsodort falu

A záporosónek Kamenicán nyolc halottja van — Egy öttagu család belefutott az árba — Kilenc házat teljesen elsodort a víz, husz ház összedőlt — Az uccákon holttestek, templomfelszerelések, kocsik, állatok, butorok hevernek

Öt millió dinár a kár

Noviszaddal szemben, a Duna tulsó partján, a Fruska Gora nyulványainál, hatalmas park tövében épült a kies Kamenica. A kis falu kedvelt üdülőtelep, a melyet nyári időben sok üdülő és nyaraló keresett fel. A hatalmas parkban fák tömegéből főuri kastély fehérik ki, amely valamikor gróf Karácsonyi Kamilló tulajdona volt.

A grófi kastélyból szeretetház, a község legmagasabb pontján épült hatalmas hadapródiskolai épületből csendőrlégnégyeségi iskola lett. A községnek magának 2163 lakosa van, de ebben a számban nincsen benn az a több száz noviszadi nyaraló, akik a község közvetlen közelében elhúzódó Retranchement nevű hegyoldalon lévő villákban töltik el a nyarat. Amerre a szem ellát szőlők, itt terem a híres kamenicai bor, erdőségek, mögött a Fruska Gora magas ormaival, amelyek közül kimagaslik a Venac hegyecsucs.

Kamenicát, ezt a virágzó szép községgel, a bios fekvésű üdülő és nyaralótelepet temetővé, rommá, pusztává változtatta egyetlen óra rettenetes katasztrófája.

Istenítéleti idő

Kedden délután pontban hat órakor a még röviddel előbb derűs kék égboltra komor nehéz felhők neheztedek, amelyekből pár perccel hat után ezen a vidéken még

sohasem látott rettenetes felhőszakadás indult meg, amely közel egy óráig tartott és eddig még felbecsülhetetlen károkat, pusztítást okozott emberben, jószágban, házakban, termésben.

Leírhatatlan az a szívetiacsaró, rettenetes pusztítás, amit a felhőszakadás okozott.

Az uccákon szerte lerombolt falak, összeomlott tetőzetek, elsodort gémes és kerekes kutak, kocsik, elpusztult jószágok, templomi kegyesek, oltárképek, gyertyák, oltártüggönyök, butorok, ajtók, ablakok, hordók, kádak, szalmazsákok, egy elsodort fűszerüzlet cohorkadobozai, keféi, kerítések, ledöntött villanyoszlopok, elsodort hatalmas nyárfaik...

Kilenc háznak csak a helye maradt.

Hogy keletkezett a katasztrófa?

A Duna partján épült legalacsonyabb része a Beocsin felé vezető országút mellett terül el és ott a házak a lankás hegyoldal legmélyebb részén helyezkednek el. A házsorok közt folyik a különben is sebesfolyású, de alacsonyvízű Novoszelszki patak, amely a Venac csúcsáról a házsorok közt ömlik a Dunába.

Délután hat órakor eredt meg a záporosó. Szinte percek alatt folyóvá dagadt a Novoszelszki patak, amely medréből kilépve, még mielőtt a meglepetésükből felocsudt emberek menekülésre gondolhattak volna, elárasztotta a Cse-revicski, Orasve és a Mrtvi »sokakota«. A hirtelen pillanatok alatt 2-3 méterre megdagadt ár elsöpört mindent, ami útjába került. Házak szemrebbens alatt összedültek. Rémes, velőtrázó sok száz ember kétségbeesett haláltusája nyomán felhangzott segélykiáltások reszkettették meg a levegőt...

Elsodort házak, kerítések, öreg fatörzsek, kisodort butorok, uszó házelők, hullák rémes látványa tragikusan emlékeztetett a kamenicai fekete kedd-jét. Segélynyújtásra gondolni sem lehetett, senki sem mert a házából kimozdulni, mert az ár, amely egész ucca-

sorokat beretvált le, elpusztulással tenyegetett mindenkit és mindent.

Nyolc halott

Jóval hét óra után vonult el az istenítéleti idő. Félreverték a harangokat, alarmirozták a csendőrszolgát, ahonnan 350 csendőrnövendék percekben belül a katasztrófa színhelyére sietett. A falu apraja-nagyja kirohant a házakból, asszonyok, férfiak, gyerekek térdreborulva keresztet vetettek.

A ártóságok egész energiájára volt szükség, hogy a mentési munkálatokat megkezdjék. Ezek sajnos már elkésztetteknek bizonyultak. Az ár elpusztított mindent. Jajveszékélő hozzátartozók térdreerogyva könyörögtek a csendőröknek, mentsék meg a házakba szorult rokonaikat.

A csendőrszolgák legénysége nadragravetközve gázolta át a tengerre megnőtt vizet, amelyből egymásután kerültek ki a katasztrófa emberáldozatai.

Elsőnek Cvetics Erzsébet, 61 éves öreg asszony holttestét emelte ki a saját fia, elsodort házuktól mintegy száz méternyire egy disznóul vályujánál, a hova a szerencsétlen asszony hulláját az ár sodorta.

Rettenetes jajveszékéléssel könyörgött egy tizenkét esztendőes kis lány, hogy nem találja szülei házát, amellyel együtt eltűnt az egész öttagu családja is. Ötven csendőr siet a kis lány által jelzett ház irányában, de a ház helye üres volt, mintha ott sohasem lett volna épület.

Ott látok holttesteket — kiáltja az egyik csendőr és máris ott terem egész raj csendőr, akik 50—60 lépésnyire egy elsodort háztól három holttestet emeltek ki. A 40—50 centiméter magasságu iszapból kellett a szerencsétleneket kiásni.

A kis lány jajveszékélve ismerte fel anyját, a 42 éves Visics Máriát, nővérét, a 15 esztendőes Visics Annát, a három éves öccsét, Visics Iliját.

A csendőrök hiába keresték Visics Sztipán, a dalmáciai Drnis melletti Koperneből ideszakadt dobrovoljácscsalád agyagból vert házát s a benne lakókat. Visics Sztipán és Matild holttestét csak szerdán sikerült megtalálni.

A villanyvilágítást ki kellett kapcsolni, mert a vihar és záporosó ledöntötte a villanyoszlopokat

és attól kellett tartani, hogy a nagyfeszültségű áram további szerencsétlenségeket okoz. És így koromsötétség borult a községre, szinte stilszerűen a fekete kedd szomorú tragédiájához.

A csendőrök fátyla fénye mellett folytatták mentési munkájukat. Este nyolc felé előkerült Iszakov Zora, egy 24 éves asszony holtteste. A szegény asszony Braics Lázár földműveléssel élt vadházasságban és egy éves kis lánygyermekük volt.

Amikor a rémes áradat már az asszony házában ablakán is behömpölygött, Iszakov Zora kimenekült a házból és amikor már nagy erőfeszítéssel pár lépésnyire gázolt a jóval a dereka fölé emelkedő áradatba, jutott eszébe, hogy egy éves kis Vera leánya a házban maradt. Az anya önfeláldozásával keresztül-gázolt az egyre dagadó áron, berontott a lakásba és élve hozta ki kis gyermekét, akit merész hajítással a szomszédok karjaiba dobott. A gyerek élve maradt, de az anyát abban a pillanatban, hogy gyerekeit megmentette, elsodorta a víz. A sebes ár besodorta a Duna hullámstrójába.

Szerdán reggel tizkor találak egy kőkereszt tövében egy ismeretlen négy éves kis lány hulláját. Eddig senkise

kereste, talán akiknek keresniök kellene, már szintén nincsenek az élők közt.

Eddig nyolc holttestet találtak meg, de féltő, hogy a halottak száma ennél is nagyobb lesz.

A felhőszakadás főleg a község Vojnovo nevű részében okozott nagy pusztítást. Itt laknak Rajt Antal plébános házában a Visics-család, amelynek csak egyetlen tagja maradt életben, egy fiatal leány.

Kő kövön nem maradt

Elsodorta az ár Szávics Dragoszláv házát, felszerét és istállóját, özvegy Jovisics Persza egy telken levő két házát, amelyek helyét egyetlen körakás sem jelzi. Dr. Simonovics Milán petrovaradini orvos kamenicai közházában is nagy pusztítást végzett a víz, amely az istállót és felszert elsodorta.

A ház körül a víz tizenöt méter hosszú, másfél méter széles árkot ásott.

A beocsini országútról elsodort kőhid egy része ott áll a kamenicai ház előtt. Szedlaczek Antal szőlőtermelő házát, amelynek Gradics Katica fűszerüzlete volt, szintén elsodorta a víz, csak néhány agyagtömb maradt helyén. A háztól ötven méternyi körzetben ostornyelek, cukorsüvegek, fűszerárak hevernek. A kamenicai jegyző lakása tele van vízzel.

Mikankó Angyelka és Zsvojnovics Toma házait a víz alámosta és teljes egészében a Dunába sodorta.

Elmosta a vasuti töltést az ár

A noviszad—beocsini vasutvonal töltését az ár több mint husz méter hosszúságban elmosta és a forgalom Beocsin és Noviszad között szünetel.

Hozzávetőleges számítás szerint Kamenicán az anyagi kár öt millió dinár.

Bukovácon, Lednicén, Mararékon, Kru-sedolban és a Fruskagora oldalán levő valamennyi községben nagy pusztítást okozott a felhőszakadás.

A vukovári főispán segélyt kér a kormánytól

A mentési munkálatokra háromszázötven csendőrt rendeltek ki és Noviszadról szerdán hajnalban több orvost vittek ki Kamenicára, mert sokan megsebesültek és megbetegedtek a lakosság közül, többen pedig a kiállott izgalomtól idegsokkot kaptak.

Szerdán délután négy órakor autón

Cvetics Erzsébet hatvanegy éves asszony házába az ablak felől tört be az ár. A szerencsétlen asszony az ajtóba kapaszkodott,

görcsösen fogta a kilincset, az ár azonban leszakította az ajtót és az asszonnyal együtt elsodorta. Cveticsné holttestét nyolc-tíz házzal távolabb találták meg az ajtón.

A halott keze még mindig görcsösen szorította a kilincset.

Súlyos károkat okozott az ár a görögkeleti templomban, amelynek padozatát másfél méter magasságban borította el a víz.

Az áradat elsodorta az oltárt, ledöntötte a keresztet, elvitte a padokat, a gyertyatartókat, oltárterítőket, szentképeket, amelyek az uccákon hevernek szerteszét.

A templom bejáratánál egy kerekes kut felső része, szalmazsákok és boros hordók hevernek, mert nagyon sok pincéből kihordta a hordókat a víz. Visnyicski Milán gazdálkodó pincéjéből negyvenhat hordó brt vitt el az ár, amely elsodorta Stojsics Bosko házát, Szávics Dragoszláv istállóját, Jovisics Daniló kocsiját és lovát, Rakics Milivoj és Bugarszki Angelina istállóját, Szávics Emil házában a felét és még több mint husz ház egyes részeit és sok háztetőt.

A hajléktalanokat a csendőrszolgák helyezték el.

Kamenicára érkezett Dimitrije patriárka, aki a helyszínen megindított gyűjtéshez ezer dinárral járult. Ugyanekkor megérkezett Teodorovics Dragomir vukovári főispán, aki átvette a mentési munkálatok irányítását és összeíratta a károsultakat, továbbá fölbecsülte a kárt.

A főispán táviratilag jelentést tett a pusztulásról a kormánynak és gyorssegély kiutalását kérte.

Az építészeti igazgatóság részéről Plitkovics Ilija főmérnök több mérnökkel Kamenicára érkezett és Micvics Milorád irigi főszolgabíróval együtt megvizsgálta az összes lerombolt épületet és hidat és távirati jelentést tett az építészeti minisztériumnak.

Az áldozatok temetése

A Visics-család tagjait csütörtök délelőtt temetik el a község költségén, a többi áldozat temetése csütörtök délután négy órakor lesz.

Abd el Krim megadta magát

Szabadon bocsájtotta a hadifoglyokat

Fezből jelentik: Abd el Krim szerdán jelentkezett a francia parancsnokságon és megadta magát a franciáknak. Abd el Krim közölte a franciákkal, hogy valamennyi francia és spanyol hadifoglyot szabadon bocsájtotta.

A francia parancsnokságról Tazába vitték Abd el Krimet, ahonnan Franciaországba fogják szállítani. Abd el Krim kapitulációjának híre nagy örömet okozott Franciaországban és a harcoló katonák körében.

A mária-gyüdi bucsu — akadályokkal

A jugoszláviai bucsusokat nem akarták átengedni a határon

Szomborból jelentik: A máriagyüdi bucsun ebben az esztendőben is, akár a múlt évben, több mint ötezer főnyi hívő vett részt Jugoszláviából. A legtöbben Szombor környékéről indultak el a napokban. Bácsszentiván, Bajmok és Nemesimilitics községek lakossága kereskedett fel, hogy jelen legyenek az idei bucsuünnepségeken.

Az ötezer főnyi tömeg abban a hitben indult el pénteken hajnalban, hogy a határállomáson, Herceglaknál, minden akadály nélkül átmehetnek. Gyurics adminisztrátor, aki a bucsusok számára határátlépési engedélyt szerzett Beogradban, állítólag elfelejtette az engedélyt bemutatni a szombori főispánnál és így nem történt intézkedés a határőrség parancsnokánál, hogy a bu-

csusokat, akiknek nem volt utlevelük, átengedjék. Amikor a bucsusok pénteken délután Herceglakra érkeztek, a határőrség parancsnoka megtiltotta nekik, hogy átmenjenek a határon. A kétségbeesett bucsusok könyörgésre fogták a dolgot, végül is éjfél után sikerült megegyezést létrehozni. Három gazdag szombori bunyevácgazda, Firány Simon, Logo Károly és Partecics Tamás százezer dinárról szóló kötelezvényét állítottak ki, amely összeggel garanciát vállaltak arra nézve, hogy nincs közöttük csempész, vagy bűncselekményért üldözött egyén. A határőrség parancsnoka ezután még fejenkénti egy dinár vámot rótt ki a bucsusokra, majd szombaton reggel, egy napi késéssel utnak bocsátotta őket.

HIREK

A Csend városa

Velence!...

Sikoly vagy indulatszó, olyan, mint amikor nagy öröm kacag ki a szívről és csak annyit tud eldadozni a hangunk, hogy »óh!« Az ezerszer megénekelte város, ez a víz fölé lehelte ódon palotásor, gondolatával, galambjaival és szerelmespárjaival, milyen egyszerű ez így és hányszor írtak róla verset, prózát és muzsikát, hivatottak és kontárok és mennyire szintelen minden kép, amit róla festettek, milyen kifejezéstelen minden szó, amit róla leírtak. Venezia örök meglepetés és ajándék marad, minden elcsépelet dicsérére ellenére is. Öröms meglepetés és áldott ajándék, amelyet meghatva fogadunk és amikor jelzőkkel akarjuk cicomázni szépségeit, üres a szótárunk, mert legszebb jelzőinket méltatlanra pazaroljuk, akárcsak első csókjainkat.

*

Ahítatosan járom és bámulom ezt a mese-várost, a lagunák fölött lustán elnyulva. A gondola lágyan ringat a Canale Granden, két oldalt a régi paloták silbakolnak az éjszakának, a la Doro karcos oszlopai játékosan csillognak a sötétben, ódon kandelaberek vérszegeny fényt sugároznak a tengerre és szemben a Rialto-hídja vakítón világít ráépített sok-sok üzletének színes fényével. A gondolás furesa, elnyújtott hangon igyelemezett a szembejövő kis hajókat és távolról színes lampionokkal díszített gondolákról szívekbe lopózó dal száll az éjszakában. A gyorsvonat a tengeren át hozott ebbe a csoda-városba és itt is tenger, tenger mindenütt. Csak csodálkozni lehet, hogy mégsem usznak el a házak a halk hullámverésben...

*

Milyen pazar ékszerdoboz a Szent Márk-ter! A templom öt kupolája aranyban tündököl és előtte ezernyi szívd galamb turbékol szüntelenül, valami különös monoton zenekísérettel adva Szent Márk terének hangulatához. Hogy illik ide a muzsika, hiszen ez a tér olyan, mint a koncertterem, négy oldalán palotákból épült hatalmas falakkal. A köröskörül terpeszkedő kávéházakból édes muzsikaszó ömlik ki délben, este és galambokkal bardtkozunk a tavaszi napsütésben. Jé, most olyan lefettek, mint egy konvencionális fénykép, galambokat etetek és a földpládt, kövér galambok a tenyeremre, vállamra és fejemre szálltak, mintha régi jóbarátok volnánk...

*

Óh, hogy irigylem a velenceieket. Hiszen az örök ünnep városa ez. Éjszaka és nappal egybeolvad itt az ünneplésben és mintha csak ezt szimbolizálnák a ragyogó napsütésben is mindenütt égő villanylámpák. A velenceiek mindig mosolyognak és aki itt jár köztük, annak meg kell tanulni nevetni. Dudolás tölti meg az uccákat és a dozz-palota mellett, a sóhajok hídja szinte anakronizmus, hisz itt csak örülni lehet. A vizen gyorsan siklanak a vaporettik és gondolkák, a Lidó felé sok-sok idegent visz a hajó és a Szent Márk-teren boldog velencei gyerekek hancuroznak a galambokkal. A velencei házakban milyen jól eső lehet még a szárított hal is az olasz-szagu vacsora terítékén, amikor ehhez a vacsorához a tenger muzsikál és sok lámpafény és színes lampionok örök népiünnepélyé varázsolják ennek a városnak életét.

*

A csönd városa ez. Sehol egy autó vagy kocsi lármája, még csak bicikli se közlekedhetik ezeken az uccákon. A tereken és legforgalmasabb uccakereszteződéseknél is nyugodtan andaloghatok és nem kell attól tartanom, hogy csodálkozó elbámulásomnak brutálisan véget vet egy gyilkos autó. A vizen a hosszú, fekete gondolkák siklanak, a keskeny kis uccákon pedig boldog emberek, összesimuló szerelmesek örülnek a nyugalomnak és ezernyi szépségnek. Csak délben riaszt fel egy ágyudörgés a szomszédos San Giorgio Maggiore szigetéről, amelynek nyomán ijedt suhogással riad fel ezernyi galamb. Azután megint végtelen csönd, amelybe csak a Campanile harangjai muzsikálnak bele időnkint.

Velence ez, a Csönd és Szerelmek városa... Velence!...

Velence, 1926 május.

László Ferenc

*

— A Minerva-nyomda és a Bácsme gyei Napló kiadóhivatala június elején átköltözik új helyiségébe Zmaj Jovin-trg 3. szám alá (a Narodna Banka épületével szemben).

A nyomda hurcolkodása folyamatban van s emiatt néhány napig elkerülhetetlenek lesznek olyan zavarok, amelyek esetleg a lap pontos megjelenésére is kihatással lesznek, amiért az olvasók szíves elnézését kérjük.

— A királyi pár egy hétig Dél-szerbiában marad. Bitolyból jelentik: Ófelsége Alekszandar király és Mária királyné kedden reggel hat órakor az udvari vonattal elhagyták Bitolyt és Gradszkon keresztül Ohridra utaztak. Ohridban a polgári és katonai hatóságok vezetőit fogadta a királyi pár. A nagy vihar dacára, amely ép akkor vonult végig a város felett, az egész lakosság az uccákon tartózkodott és kitörő lelkesedéssel ünnepelte az uralkodó párt. Ohridban nagy előkészületeket tettek a felséges vendégek fogadtatására és úgy tudják, hogy a királyi pár egy hétig fog Ohridban és környékén tartózkodni. A nagy vihar miatt Ófelsége nem tekinthette meg az ohridi tó szigetén levő Szent Naumi kolostort.

— Birói kinevezések a Vajdaságban. Beogradból jelentik: Az igazságügyminiszter dr. Novák Tomisláv noviszadi táblai jegyzőt törvényszéki bírónak nevezte ki Noviszadra, dr. Szalvi Jakób noviszadi törvényszéki jegyzőt Szuboticára, Popovics Radován szombori törvényszéki jegyzőt Szomborba neveztek ki törvényszéki bírónak, Homstina Milenkó becskerekli törvényszéki jegyzőt Jasa-Tomicra Járásbíróvá nevezte ki az igazságügyminiszter.

— Bácsme győ közigazgatási bizottságának ülése. Szomborból jelentik: Bácsme győ közigazgatási bizottsága szerdán ülést tartott, melynek tárgysorozatán a bácskai utépitéssek és utjavítások szerepeltek.

— Egyesültek a szerb és horvát tanítószövetségek. Zagrebből jelentik: A horvát tanítók szövetsége kedden délután tartotta rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen Tomasić József tanító elnökelt, aki a napirend előt indítványozta, hogy a horvát tanítók egyesülete egyesüljön a szerb és a szlovén tanítók egyesületével. Az indítványt elfogadták és szűkebb bizottságot küldtek ki a kérdés tanulmányozására. Ezután napirendre tértek és több fontosabb közoktatásügyi kérdésben hoztak határozatot. A szerb tanítók egyesülete tavratiilag üdvözölte a zagrebi szövetséget az egyesülés alkalmával.

— Tovább folyik a vizsgálat a szubotikai vasútgazgatóságon. A szubotikai vasútgazgatóságnál működő vizsgálóbizottság tagjai szerdán visszaérkeztek Szuboticára. A bizottság tagjai, mint ismeretes, szombaton a közlekedésügyi miniszter utasítására sűrűszen Beogradba utaztak, ahol a miniszternek referáltak a vizsgálat eddigi eredményéről. A vizsgálóbizottság tagjai újabb instrukciókkal tértek vissza Szuboticára, ahol tovább folytatják a vizsgálatot.

— A vajdasági evangélikusok püspökjelöltjének betegsége. Noviszadról jelentik: Wagner-Gusztáv Adolf novivrbázi evangélikus esperes, egyházkerületi elnök, akit a vajdasági evangélikusok püspékévé jelöltek, váratlanul megbetegedett: kedden este szélütés érte. Allapota súlyos.

— Városi közgyűlés Kikindán. Kikindáról jelentik: Kikinda város kizsége-sített tanácsa május 31-ikén rendes havi közgyűlést tart Lepadát Milivoj polgármester elnökele alatt.

— Nem halt ki Ocskay brigadéros családja. Budapesti jelentés alapján megirtuk, hogy ocskai Ocskay László, Ocskay brigadéros családjának utolsó férfitagja meghalt. Mint Kikindáról jelentik, az Ocskay-család egyetlen László nevű tagja él és jelenleg Kikindán tartózkodik. Így Rákóczi híres brigadérosának családja nem halt ki.

— Királysértésért letartóztatott földműves. Noviszadról jelentik: A petrovoszelói csendőrség letartóztatta Dech Károly petrovoszelói földművest, mert fejjelentette, hogy királysértést követett el. A földművest beszállították a noviszadi ügyészség fogházába.

— Ezer ember pusztult el Japánban. Párisból jelentik: Tokiói jelentés szerint a Tokah legutóbbi kitörése alkalmából összesen ezer ember esett áldozatul.

— Az angol szénipar válsága. Londonból jelentik: Baldwin miniszterelnök még mindig nem kapott választ sem a bányatulajdonosoktól, sem a bányamunkások szakszervezetétől, hogy elfogadják-e a kormány közvetítő indítványát. A csütörtöki minisztertanács kizárólag a szénválság megoldásával fog foglalkozni.

— Felrobbant egy lengyel lőporraktár. Varsóból jelentik: A Radon melletti lőszerraktár felrobbant. Több ember meghalt. Az áldozatok közt van egy francia őrnagy is.

— A ruszkikrszturi bucsuu össze-szurkáltak egy rendőrt. Kuláról jelentik: A ruszkikrszturi Miklós-féle vendéglőben Malackó Vaszilije több társával borozott. Alekszander rendőr a haragos társaságot rendeztasította, amiből szóváltás kerekedett. Az ittas társaság a veszekedés hevében kést rántott elő és a vállán és arcán súlyosan összeszurkálta a rendőrt. A veszekedők ellen megindították az eljárást.

— A kulai Cecília dalegylet műsoros estje. Kuláról jelentik: A kulai Cecília vallásos dalegylet május 22-ikén este az Uránia Mozgó nagytermében kitűnően sikerült műsoros estélyt rendezett. Az egylet a „Szent Cecília” című ötfelvonásos drámát adta elő nagy közönség jelenlétében. Az előadást az egyesület közkívánatra többször is meg fogja ismételni.

— Halálba követte a férjét. Noviszadról jelentik: Tovarisevön szerdán délelőtt öngyilkosságot követett el özvegy Milics Satevan ötvenéves asszony, akinek férje rövid idővel ezelőtt halt meg. Az özvegy férje halála miatt határozta el, hogy megvált az élettől.

— A szombori Protics-frakció beolvadta Jovanovics-klubba. Szomborból jelentik: A szombori Protics párti disszidens radikálisok legutóbb megtartott értekezletén elhatározták, hogy a Szomborban nemrég megalakult Jovanovics-pártba belépnek. A fúzió szerdán meg is történt és a volt Protics-párti radikálisok, köztük Bugarszki Koszta dr. volt főispán, Simonovics Radivoj dr., a betegsé-gyűző pénztár főorvosa, Vuics Sztévo bankigazgató és Makszimovics István dr. földbirtokos vezetésével átléptek a Jovanovics-féle radikális pártba.

— Jugoszlávia hajlandó garancia-szerződést kötni Magyarországgal. Genfből jelentik: A leszerelési konferencia előkészítő bizottsága szerdán délután tartotta utolsó ülését, amelyen tárgyalás alá vették a görög és a magyar delegáció javaslatát. A javaslatra vonatkozólag elhatározták, hogy csak azoknak technikai részét utalják az albizottság elé, a politikai részt később fogják tárgyalni. Az ülésen felszólalt Markovics jugoszláv delegátus, aki közölte, hogy Jugoszlávia hadserege nem veszélyezteti más országok határait. Jugoszlávia szívesen köt garanciális szerződést Magyarországgal. Az albizottságok már megkezdték munkájukat

— Tüzoltó kaszárnya épül Apatinban. Apatinból jelentik: Az apatini tüzoltóegyesület tüzoltókaszárnya építését határozta el. Az építési költségekhez a községi előjáróság negyvenezer dinárral járul hozzá.

— Fegyházból a fogházba. Noviszadról jelentik: Varga Béla szubotikai születésű orást, aki 1921-ben a noviszadi Klein és Freygang cégnél volt alkalmazásban, szerdán Szuboticáról átszállították a noviszadi ügyészséghez. Varga Béla noviszadi alkalmazása alatt minden szombaton Szuboticára jött és hétfőn reggel utazott vissza szülőhelyére. 1921 január 15-ikén a főnökök rovancsolást végeztek az üzletben. Kijűnt, hogy hiányzik egy hatezer korona értékű briliáns kövekkel díszített női aranyóra, egy háromezer korona értékű aranyóra, egy négyezer korona értékű duplafedelű aranyóra és egy ezer korona értékű férfi ezüst óra. Varga azonban már nem tért vissza Noviszadra, hanem Romániába szökött. 1924-ben újból visszatért Jugoszláviába és Hernstein szentai ékszerkereskedőnél kapott alkalmazást, ahonnan szintén nagymennyiségű értékes ékszert lopott. Ezenkívül Nodován Mária szentai lakostól egy javításra kapott fülbevalót is elcsikkasztott. 1924 szeptember 18-ikán a szubotikai törvényszék a szentai lopás miatt két évi fegyházra ítélte Varga Bélát, aki, miután büntetésének egy részét elengedték, szerdán szabadult ki. Vargát a noviszadi ügyészség rendelkezése nyomán letartóztatták és átadták a noviszadi ügyészségnek, amely noviszadi lopásai miatt fog vádat emelni a tolvaj aranyműves segéd ellen.

— Kinevezés. A belügyminiszter Tabakovics Miklós kikindai polgármestert megyei árvaszéki ünnökö-nevezte ki. A kikindai polgármesteri teendőket Lepadát Milivoj rendőrfőkapitány látja el.

— Új tüzoltóságok a Bácskában. Szomborból jelentik: A bácskai tüzoltószövetség titkára, Popovics Dusán a bácskai községekben tovább folytatja az önkéntes tüzoltótestületek megszervezését. Legutóbb Popovics Odzsacin, Srbobrában és Novifutakon alakította meg az új önkéntes tüzoltótestületeket. A szervező munkát Popovics Dusán titkár a titeli és zsabylai járásban fogja folytatni.

— A csonoplyai műkedvelők előadása. A csonoplyai sport egylet lelkes műkedvelői nagy sikerrel mutatták be a „Betyár kendője” című háromfelvonásos népszínművet. Beretics Katica nagy rátermettséggel játszotta a női főszerepet. Jók voltak még Erdélyi Kató, Beer Teréz, Galac András, Plater Károly, Figura András, Németh Péter, Karjung Cezuri, Galac Antal és Pál, Szegedi Ferenc és Koping Ferenc. A legfőbb érdem Kanyó Lajos csonoplyai plébánost illeti, aki az előadást nagyszerűen rendezte.

— Öngyilkos lett, mert nem kapott új ruhát. Kuláról jelentik: Petro Paskachaly ruszkikrszturi földbirtokos 16 éves leánya a Kralj Petra csatornába ugrott és belefullt a vízbe. A fiatal leány azért lett öngyilkos, mert a bucsura nem akartak neki új ruhát venni. Holttestét csak kedden találták meg.

— **Harminc éves találkozó.** Felkértek bennünket az alábbi sorok közlésére: Junius 19-én találkozóra gyűlnek össze Budapesten azok a vén diákok, akik *harminc év előtt Nagybecskerekén érettségiztek a piarista főgimnáziumban.* Voltaképpen nem szigorúan véve az érettségizők találkozója ez; együtt akar lenni az a társaság, amely akármegdig, de együtt töltött esztendőket az iskola padjában, akár a VI., akár a VII. osztálynál hagyta abba és ment másfelé. „Ilyen hosszú idő után, írja nekem a rendezést végző Neumann Rafael (vagyamikor Rudi), az érettségi maga ködbevesztő momentum, a lényeg a sok közös emlék, amelyeket elevenítsünk fel még egyszer.” Sok címet nem tudunk — például hol van Marianovics Endre? — azért kérek mindenkit, hogy vagy nekem írjon Szegedre, vagy Neumann dr. ügyvédnek Budapestre (Vilmos császár ut 44), adjon hírt magáról s értesítsen, eljön-e. Kifélé megünné már gyerekek az időből, ki tudja, hányszor látjuk még az életben egymást. Szeretettel gondolatok Sz. Szigethy Vilmos.

— **A Kuria tizenkét évre emelte fel Föreich büntetését.** Budapestről jelentik: A Kuria szerdán foglalkozott Föreich bűnjével, aki tudvalevőleg 1924 októberében az egyedi kastélyban meggyilkolta apósát, Egyedi Arturt. A soproni törvényszék négy évi fegyházra, a győri tábla hét évi fegyházra ítélte. A Kuria helyt adott az ügyész semmisségi panaszának és Föreich büntetését tizenkét évi fegyházban állapította meg.

— **Vuics Jócó Noviszadon házat vásárol muzeuma részére.** Noviszadról jelentik: Vuics Jócó szentai nagybirtokos, az ismert műbarát, nagyrészt múzeumát a noviszadi Matica Szrpszkának adományozta olyképen, hogy az halála után száll a Maticára. Vuics Jócó a muzeumot azonban már most át akarja szállítani Noviszadra és e célra régebbi idő óta kiszemelte a Görög-iskola uccában levő régi görög-iskolai épületet, ahol ezidőszent dr. Jankovics Pál ügyvéd lakik. Az iskolai épület a szerb főgimnázium patronátusának kezelése alatt áll, amely megbizta egyik tagját, dr. Adamovics István főispánt, hogy a ház eladása ügyében Vuics Jócóval tárgyalásokat folytasson. Ha a házvétel hamarosan létrejön, rövidesen megkezdik a muzeum számára az új építkezési és átalakítási munkálatokat.

— **Gyanus halál.** Noviszadról jelentik: A sztarifutaki gróf Chotek-féle uradalomhoz tartozó Vízics-pusztán Pojár Antal munkás munkaközben holtan esett össze. Pojár egészséges ember volt és soha betegségről nem panaszkodott. A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája elrendelte a holttest felboncolását.

A SAND kerékpárosztálya csütörtök este nyolc órakor Vass Adám helyiségében értekezletet tart. Tagok minél számosabb megjelenését kéri a vezetőség.

Összeállították a válogatott csapatot. A szuboticaí alszövetség igazgatótanácsa szerdán este ülést tartott, melyen Baics szövetségi kapitány javaslatára összeállították a Beograd ellen szereplő válogatott csapatot. A csapat ez: Virág—Kulundzics, Gubics—Held, Weisz, Ördög—Varga, Roglics, Kovács, Horváth, Slezák. Tartalékok: Siflis, Cvetkovic, Budanovic, Rudics. A mérkőzést, mely a SAND pályán kerül eldöntésre, Mázics vezeti. A válogatott mérkőzés előtt a Hakoah—Konobar harmadosztályú döntőmérkőzést játszik le.

— **Öngyilkos pásztor.** Noviszadról jelentik: Rumenkáról nyolc nappal ezelőtt eltűnt Gombos Bálint rumenkai születésű pásztor. Vasárnap este a Kralj Petar-csatorna Noviszad—temerini-uti zsilipjénél kifogtak egy holttestet, amelyben a hozzátartozók az eltűnt Gombosra ismertek. Háján kövekkel megrakott tarisznya volt. Gombos régebbi idő óta betegeskedett és hozzátartozói valószínűnek tartják, hogy öngyilkos lett. A vizsgálóbíró elrendelte a holttest felboncolását

— **Egy havi fogház rágalmazásért.** Noviszadról jelentik: Bosnyákovics István nyugalmazott városi főszámvéve, sajtó útján elkövetett rágalmazásért feljelentette Ilics Györgyöt, a Szrnao akkori hivatalos lapjának, a „Szeverna Szrbija” felelős szerkesztőjét, mert az lapjában azzal vádolta meg Bosnyákovicsot, hogy ő járta ki Bosnyákovics és Radics hirdetésvállalat részére, hogy a hirdetések kiadását jogát nyilvános árlejtés mellőzésével hosszú határidőre megkapta. A noviszadi törvényszék folyó évi február hó 9-ikén megtartott főtárgyaláson Ilics Györgyöt rágalmazásért 400 dinár pénzbírságra ítélte. A noviszadi felelőbírói bíróság hétfőn megváltoztatta az ítéletet és Ilics Györgyöt egy havi fogházra ítélte, amely ellen az elítélt újságíró semmisségi panaszt jelentett be. A főmagánvádló képviselője, dr. Szekulics Milán ügyvéd az ítéletben megnyugodott.

— **Egy kilogramm dohányért háromszáz napi elzárás.** Noviszadról jelentik: Az állami egyedárusítás beogradi vezérigazgatósága Sztankovics Milosné Mária sztarapalánkai asszonyt egy kilogramm dohány csempészése miatt 1000 dinár pénzbírságra, illetve behajtathatlanság esetén háromszáz napi elzárásra ítélte. Az asszony a bírságot nem tudta kifizetni, mire kedden megkezdte büntetésének leülését.

A kamarai választások noviszadi szavazatszedő bizottsága. Noviszadról jelentik: A noviszadi kereskedelmi- és iparkamara június hó 18—20-ika közt a kamara területén mezejtendő kamarai tagválasztások szavazatszedő küldöttségeit olyképen alakítja meg, hogy minden bizottságban egy-egy kereskedő, gyáriparos, iparos, kamarai kiküldött és iparhatósági delegált volt résztvenni. A noviszadi szavazatszedő küldöttségek tagjai lettek: Ivkovic Nikola, Königstädter Dusan, Csidlik Ferenc, a kamara részéről dr. Koszics Mirko egyetemi tanár, kamarai titkár és az elsőfokú iparhatóságnak később kijelölendő delegáltja. A vidéki szavazatszedő küldöttségek összeállítására az érdekkörök meghallgatása után fog megtörténni.

Ingyenes szakrajz és könyvviteli tanfolyamot rendez a szuboticaí lábellenkésztők szakosztálya szaktársai részére a noviszadi iparkamara és a szuboticaí Ipartestület segítségével folytat. Szaktanítóról és könyvviteli tanárnál gondoskodva van. Jelentkezni lehet: munkaadóknak május 23—31-ig, munkásoknak június 1—6-ig, az ipartestületi irodában, hivatalos óra alatt. A tanfolyam kezdete június 7-ikén.

Lepedat i Jovanović szuboticaí cég-nél vásárolt sorsjegyek közül a május 25-iki húzáson a következő számok nyertek: 400.000 dinárt: 115613 sz., 6.000 dinárt: 9956 sz., 5.000 dinárt: 88915 sz., 1.000 dinárt: 25442, 51225, 56116, 118837, 119001, 133656, 137906, 139318 sz., 400 dinárt: 4002, 9901, 8, 54, 10327, 13803, 79, 16852, 27961, 62, 31595, 34396, 36002, 50, 100, 41805, 77, 43601, 10, 48219, 67, 50530, 50, 51230, 47, 56193, 57315, 57902, 21, 27, 91, 63112, 67941, 86, 71018, 64, 72923, 26, 73143, 76967, 70, 80033, 82, 81168, 81, 84811, 57, 85740, 87152, 88993, 89733, 47, 58, 76, 93, 92439, 79, 99861, 71, 100203, 13, 44, 101310, 54, 62, 67, 70, 76, 102642, 75, 103066, 80, 94, 105851, 110823, 50, 112994, 115611, 69, 95, 116502, 51, 59, 118815, 78, 90, 119015, 63, 72, 12225, 64, 120003, 124113, 30, 130654, 74, 90, 131381, 132939, 64, 88, 133642, 134882, 137902, 83, 139348, 141866, 142033, 144965, 87, 145523, 40, 147745, 77, 78, 92, 148006, 24, 44 sz.

A vér fölrissítése céljából ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni. Az egész napon rendelik az orvosok a valódi *Ferenc József* víz használatát, mert ez szabályozza a bél-működést, erősíti a gyomrot, javítja a vért, megnyugtatja az idegeket és ezáltal új életerőt teremt. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KÖZGAZDASÁG

Felhívás!

Az állami és városi tisztviselők egyesülete Noviszad

felhívja a vállalkozó és építésmérnök urakat, hogy Noviszadon, az Aleksandrov Venácón levő telkein tervezett tisztviselőlakások felépítésére adják be terveiket. Ezen tervek három típusban készítenők el, még pedig: Kettő, három és négy szobás lakásokra, mellékhelyiségekkel (fürdőszobával), köbméterenkint feltüntetett árakkal, úgy a falakra, mint a faanyagokra vonatkozólag.

A fizetési feltételek részletezendők, 10 éves amortizációs törlesztés esetén pedig a törlesztés feltételei.

Ugy a téglá, a tetőcserep, valamint a felhasználandó faanyagok elsőrendű minőségűnek kell lennie, a szolid kivitelért pedig jóállás vállalandó.

Az építés július hó 15-ig megkezdendő, a kész épületek október 15-ig átadandók.

Jelenleg kilátásban van 50 ház építése, de később még több ház felépítése van terelve.

A legkedvezőbb ajánlat elfogadása után a többi ajánlattevő semmiféle kártérítésre igényt nem tarthat.

A fenti építkezésekre beadandó ajánlatok végső határideje: 1926 június hó 5.

Közelebbi felvilágosítást nyújt d. e. az elnökség Noviszadon, Futoski put, állami polgári iskola II. emelet.

A gyufa árát nem emelik fel. Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról, hogy a gyufa árát fel akarják emelni. A hír hatása alatt óriási kereslet indult meg gyufa iránt, mindenki gyufát kezdett felhalmozni. Ez a tény a monopóligazgatóságot arra bírta, hogy legyen arról a tervről, hogy felemeli a gyufa árát. Sőt esetleg előfordulhat az is, a mi a közelmúltban a só árával történt. A monopóligazgatóság előbb fel akarta emelni a só árát, minthogy azonban a hír kipattant, nagy mennyiségeket vásároltak össze — leszállította a só árát. Az, hogy most sokan megjajdtek a gyufadrágulástól, könnyen azt eredményezheti, hogy olcsóbb lesz a gyufa.

SPORT

Temesvári vélemény a Sand játékaról

A Sand temesvári vendégszereléséről a legdicserőb hangon emlékeznek meg a temesvári sportlapok. A *Bánati Sportélet* hosszasan méltatja a szuboticaí csapat teljesítményét és megjegyzi, hogy a Sand játéka sokkal inkább kielégítette a temesvári közönséget, mint a budapesti 33-asoké, akiktől pedig igen sokat vártak Temesváron. A lap a Sand ötletes, szép összmunkáját emeli ki elsősorban, mely szerinte, egyetlen, biztos jele a csapat — vidéki viszonylatban — kiváló klasziszának. A *Bánati Sportélet* a 6:2-ös eredményt nem tartja realisnak; a Kinizsi és a Sand teljesítménye közt — írja — nem volt nagy különbség, a szuboticaí legénység azért kapott ki ilyen nagy gólaránnyal, mert a temesvári belső csapatoknak *váratlanul nagyon jó napjuk volt.* A lap a csapat tagjairól külön-külön nem emlékezik meg, de hangsúlyozza, hogy a Sand-halfsora pompásan játszott és jó volt a csatársor is.

A másik temesvári sportlap, a *Kinizsi házilapja*, az *Aréna* szintén dicserőleg emlékszik meg a Sand já-

minu... (szervezetet) kiegészíti

Aki az Ovomaltinet nem hagyja ki reggeli-jéből és uzsonnájából, nyugodt lehet, hogy esti és szellemi erejének fenntartásához a legelőbbet járult hozzá.

OVOMALTINE
Táplálék- és erősítőhizlal.

Ára dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, fűszer- és csemegkereskedésekben.

Mintát és ismeretlét ingyen küld:

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevska ul. 37.

tékaról. A lap rámutat a 33FC és a Sand teljesítménye közti különbségre és kiemeli, hogy az összehasonlítás a szuboticaí csapat javára üt ki. Az *Arénának*, a *Bánati Sportélet*hez hasonlóan az a véleménye, hogy a gólarány nem fedti hűen az erőviszonyokat, mert bár a Kinizsi megérdemelten győzött, a Sand teljesen kielégített. »Wetzer szenzációs játéka — írja — volt az a jelentős plusz, amivel a Kinizsi a nagyarányú győzelmet megszerezte.«

Mindkét sportlap azzal fejezi be a beszámolóját, hogy a Sand mindenkor szívesen látott vendég Temesváron.

Pályaválasztás Hódshágon

Az *Odzsacii Sport Klub* pünkösd hétfőn nagy ünnepek keretében avatta fel új sportpályáját, amely Hódshág közönségének ritka áldozatkészségéből létesült. A nagykiterjedésű sporttelepen sima, jó labdarugópálya van, külön futópályával és az atlétika számára kijelölt területtel, díszes fedett tábun, terrassos fedett vendéglői helyiség, két modern tenniszter, padlózott táncfelület. Hétfőn délelőtt tíz órakor a nagytemplomban hálaadó istentisztelet volt, amely után a templomban összegyűlt előkelőségek, hatóságok és egyesületek menethe tömörülve, a sporttelepre vonultak, ahol dr. Würz Pál hódshági esperes-plébános tábori misét mondott. Mise után a szombori 37. gyalogezred zenekara a sporttelepen térzenét adott. Délben a sportpálya nagy vendéglői helyiségeiben százötven terítékű ebéd volt, amelyen az ünnepélyre érkezett vendégek is nagy számban vettek részt. *Csirkovics* Száva hódshági főszolgabíró lelkes beszédben köszöntötte fel a sportifjuságot és a sportbarát áldozatkész közönséget, amelynek a sporttelep létesítése köszönhető. Dr. *Schutz* Miklós ügyvéd dr. *Jánosi* Károly elnököt, ifjabb *Rausch* Ede diszelnököt és dr. *Eril* János elnököt köszöntötte fel. Dr. *Holländer* Attila az ünnepélyen vendégként jelenvolt volt hódshági főszolgabíró, dr. *Petrovics* noviszadi tőzsdei főtitkár köszöntötte fel, akit az Osk. örökös dísztagjává és alelnökévé választott meg. Dr. *Petrovics* Brankó és dr. *Jánosi* Károly felköszöntői fejezték be a felszólalások sorozatát.

Délután háromkor a hódshági polgári iskola több ezer főnyi közönség előtt, nagy tetszés mellett zenekísérettel, szokolmódra, ritmikus szabadgyakorlatokat mutatott be.

Délután ötkor labdarugó mérkőzés fejezte be a sporttelep felavató ünnepét.

Első jugoszláv sakkmeztornó. Noviszadról jelentik: A ljubljani sakkklub öszre meg akarja rendezni az első jugoszláv sakkmeztornót, amelyet Ljubljában szeptemberre terveznek és amelyen a következő jugoszláv sakkmeztornók jönnének figyelembe: dr. Vidmar Milán nagymester, Kosztics Boriszláv, dr. Asztalos, Vukovics Vladimír, Csuri István és dr. György Imre.

Nemzetközi mérkőzés és Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi Oskv. vasárnap vendégül látja a jugoszláv körútra érkező S. K. Irakles görög csapatot, amely Noviszadon fog jugoszláv területen első ízben mérkőzni.

Bíróküldés a vasárnapi mérkőzésekre. Szubotican: *Beograd—Szubotica városközi, Mázics; Konobar—Hakoah III. osztályu bajnoki, Csajági, Szomborban; Amatőr—Szubotica Sport I. osztályu bajnoki, Sztipics. Kulán: Kulai SC—Szombori Sport I. osztályu bajnoki, Szegedinszki. Verbáson: VSC—SzMTC (13 perc) I. osztályu bajnoki, Vukovics. Topolán: Topolai SC—Soko II. osztályu bajnoki, Priboj. Szentán: Szentai AC—Ferrum, II. osztályu bajnoki, Zsvikovics, SzAK IB—Ferrum IB barátságos, Zsvikovics. Sztarakanizsán: Kanizsai AC—Szombori TK II. osztályu bajnoki, Mangh.*

Gerő lesz a Jugoszlávia—Bulgária mérkőzés bírójá. A jugoszláv szövetség elfogadta a bulgárok javaslatát, hogy a vasárnap lejátszandó jugoszláv-bulgár válogatott mérkőzést Gerő budapesti bíró vezesse. Gerőt már meg is hívták a mérkőzés levezetésére.

Az MTK Szubotica-ról Zagrebba megy. A budapesti MTK, amely a Bácska jubileumán Szubotica vendége lesz, Szubotica-ról Zagrebba megy, ahol a Gradjanszki-val játszik.

KINTORNA

Két angol utazik. Már vagy öt óra hosszat ülnek egymás mellett, de egyik sem törődik a másikkal. Az egyik szivarozott és újságot olvasott. A másik angol észreveszi, hogy a szivartól meggyult az újságja.

— Mister, meggyult az újság! — figyelmezteti.

A másik dühösen válaszolja: — Mit törődik maga velem?! Mi köze magának énhozzám? Magának már vagy öt perce hogy ég a kabátja és én még sem szoltam egy szót sem!

Egy lakó dühösen ront be a házmesterhez és ráförmed:

— Na, köszönöm szépen a maga felügyeletét! Most hallom, hogy már három hónapja, hogy minden este egy fiatalember lopódzik a szobalányomhoz... — Bocsánat, nagyságos ur; ismerem jól azt a fiatalembert, de azt hittem, hogy a nagyságos asszonyhoz jár.

Mórickát meghívja a nagynénje ebédre. Egyebek közt egy tál töltött káposzta is kerül az asztalra és Móricka egyszerűen belenyúl a kezével a tálba.

— De Mórickám — szól a néni — nem szabad kézzel a tálva nyulni! — Nem szabad — válaszol Móricka — de most ugyis piszkos volt a kezem.

Az öreg Teitelbaum szemrehányást tesz a kávéházban Lilienthalnak:

— Te Lilienthal, hogy nem szégyeled magad ilyen mocskos, piszkos ruhában jönni egy nyilvános kávéházba?...

— Na hallod — feleli Lilienthal — te teszel nekem szemrehányást? Hiszen a te kabátod még sokkal piszkosabb, mint az enyém!...

Mire Teitelbaum így felel: — Na, de én nálánál tíz évvel idősebb is vagyok!...

A PURIFIKÁTOR MULTJA

Bradvarovics Mihajlo nyilatkozata

Felkértek bennünket a következő sorok közlésére:

— A *Bácsmegyei Napló* május 21-iki számában *Gavanszki* Evgenije választott első helyreigazításomra. Gavanszki ez alkalommal is az igazság kiforgatásához folyamodott. Ez alkalommal is félre akarta vezetni a magyar közvéleményt. Hogy a közvélemény megtudja, miért háborog annyira Gavanszki, közlöm a következőket:

1. A közlekedésügyi minisztérium határozatával felfüggesztették állásától a szubotica vasutigazgatóságon elkövetett visszaélései miatt. A vizsgálóbizottság ezeket tényekben állapította meg.

2. Gavanszki feljelentést tett a beogradi elsőfoku bíróságnál ellenem, a *Balkán* egyik cikke miatt. Ama bizonyítékok mellett, amelyek már a télen rendelkezésemre álltak, a napokban néhány bíróság hitelesített írásbeli nyilatkozatot is beszereztem, amelyek azt állítják, hogy Gavanszki, amíg Szubotican volt, készpénzért árusította az állásokat.

3. Gavanszkitól a napokban elvették az igazolványát és a szabadjegyet s megtiltották neki, hogy Beogradot elhagyja.

— Ime, ezért háborog Gavanszki. Egyébként tudnia kell, hogy minden és még más is kiderül majd a bíróságnál. Csak türelem.

Szubotica, 1926 május 26.

Bradvarovics Mihajlo
nyugalmazott közlekedés-
ügyi minisztériumi tiszt-
viselő.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1926 május 26.

Budapest deviza 1255—1263, valuta 1258—1263.

Prága deviza 59.425—59.925, valuta 59.20—59.70.

Berlin deviza 7.4020—7.4220 milliárd márka, valuta 7.355—7.395 milliárd márka.

Bécs deviza 1245.5—1249.5, valuta 1242—1248.

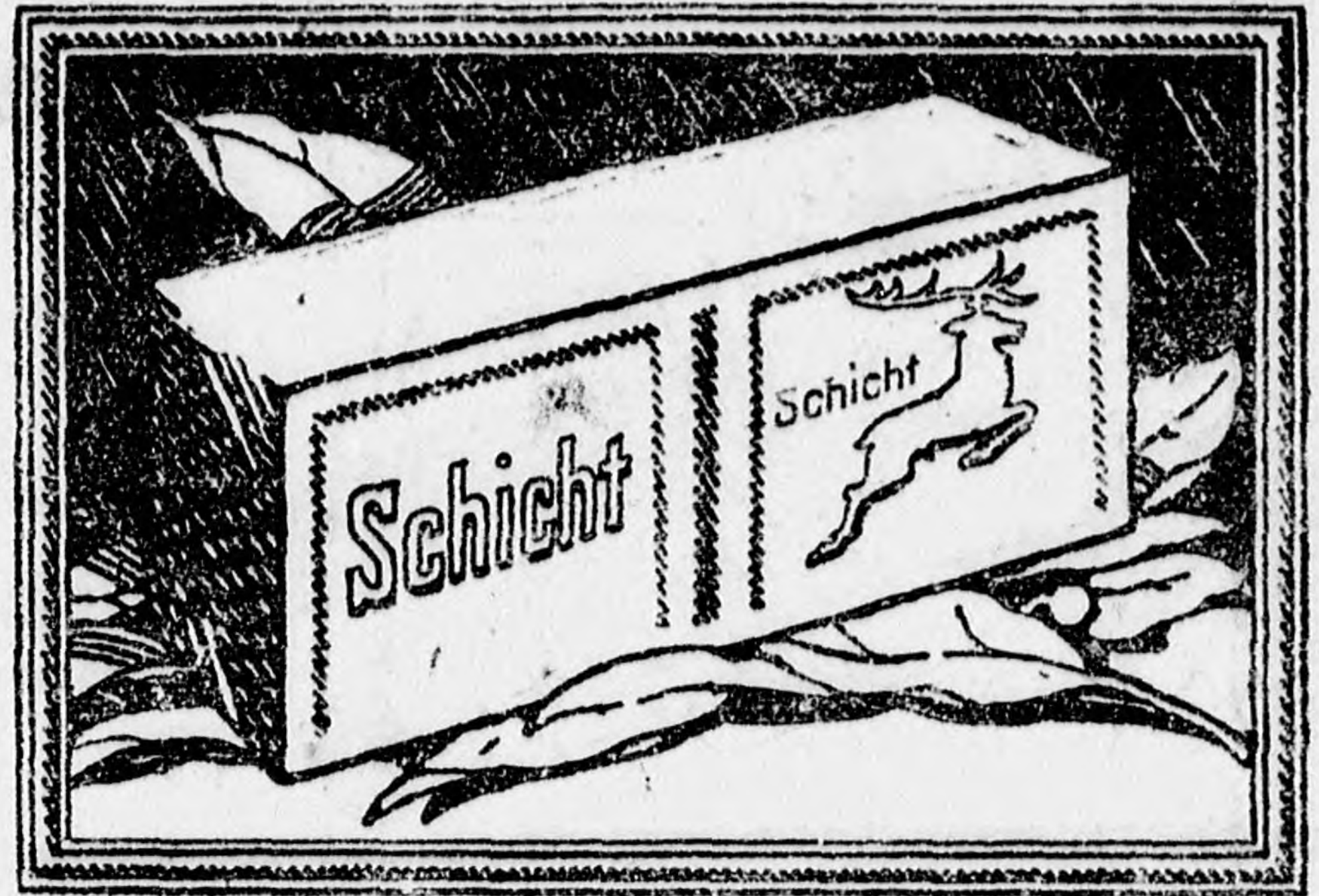
London deviza 276.

Zürich, Beograd 9.105, Páris 16.525, London 25.12, Newyork 516 önyolcad, Brüsszel 16.55, Amszterdam 207.50, Berlin 122.95, Bécs 73, Szófia 3.75, Prága 15.315, Budapest 72.30, Bukarest 1.95.

Beogradi tőzsde. Amszterdam 2285, Berlin 13.54, Bécs 802, Budapest 179.65, Bukarest 21.75, Gení 10.95, London 27.62, Milánó 212, Newyork 56.69, Páris 180, Prága 16.83, Szófia 41.

Noviszadi terménytőzsde. május 26. Buza: 6 vagon bácskai 307—307.50 dinár, 1 vagon bácskai 210 dinár. Árpa: 1 és fél vagon bácskai 63 kilós 140 dinár. Tengeri: 15 vagon bácskai 135 dinár, 1 vagon bácskai, fehér 2—3 százalék 137.50 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás G. bácskai 490 dinár, 1 vagon bácskai, 2-es számú, 440 dinár, 1 vagon, bácskai, 5-ös számú 390 dinár, 1 vagon bácskai 6-os számú 390 dinár, 1 vagon bácskai 6-os számú 295 dinár. Irányzat: változatlan. Forgalom: 72 és fél vagon.

Budapesti gabonatőzsde, május 26. Az irányzat tartott, az árak változatlanok. Buzából 20 vagon cserélt gazdát budapesti paritásban 427.500 koronás áron. Ujbuza 79 kilogramos augusztus 15-re 350.500 korona, rozs 232.500, tengeriben nagyobb forgalom és szilárdabb 205—210.000 koronáért, árpa 240—250 ezer, zab 265—277.500 korona. A lisztárak változatlanok.

Mintaképe minden szappannak

a Schicht - Szarvas - szappan.

Évtizedek óta igyekeznek az összes szappangyártók a Schichtszappan jóságát utólni.

Dicsérni akarja egy szappangyártó vagy kereskedő a maga szappanját különösen, akkor ezzel jelöli meg, hogy „olyan jó mint a valódi Schichtszappan”. Amire Önnek szüksége van, az nem az olyan jó mint hanem Önnek a legjobb kell:

Schicht-szappan

amely csakis a

szarvas-jeggyel valódi.

Csikágói gabonatőzsde, máj. 26. Buza májusra 165, buza júliusra 138.375, buza szeptemberre 133.625. Tengeri májusra 68.875, tengeri júliusra 72.75, tengeri szeptemberre 76.875. Zab májusra 39.25, zab júliusra 40.75, zab szeptemberre 41.875. Rozs májusra 84.75, rozs júliusra 87, rozs szeptemberre 89.

Newyorki gabonatőzsde, máj. 26. Buza őszi vörös 180, tengeri 81.875, liszt 725—775. Irányzat buzában egyenetlen, tengeriben alig tartott.

Rádió-műsor

Csütörtökön, május 27-ikén

(A város melletti szám a hullámhossz jelenti)

Bécs (531). 11: Koncert. 16.50: Koncert. 17.15: Mesék. 20.15: A „Carmen” előadása.

Dortmund (283). 16.30: Előadás Henry Barbusseről, 18: Hangverseny, 20: »A koncert«, Hermann Bahr vígjátéka.

Milánó (320). 16.30: Koncert. 21: Hangverseny.

London (365—1600). 16.15: Ujsonnahangverseny, 17.15: Gyermekek-mesék, 20: Hangverseny, 22.30: Táncczene.

Prága (368). 16.30: Hangverseny, 20: Koncert.

Hamburg (392.5). 16.15: Kamarazene, 17: Mozart-szonáták, 20: Szimfóniák, 22.30: Táncczene.

Róma (425). 17.40: Jazzband, 20.40: Operettelőadás.

Bern (435). 16: Zenekari hangverseny, 20: Dalest, 22: Koncert.

Zürich (513). 16: Koncert, 20.30: Kamarazene.

Brünn (521). 19: Zongorahangverseny, 20: Zenekari hangverseny.

Budapest (560). 9.30: Hírek, Közgazdaság, 17.30: Modern magyar költők versei, szavaliák: Ürmösy Anikó és Gellért Lajos, 20.30: Magyar dalest, 22: Kamarazene.

Gení (760): 20.17: Zenekari hangverseny.

Pénteken, május 28-ikén:

Bécs (531). 16.15: Koncert, 20.15: Thomas Mann-est, 21.20: Hangverseny.

Dortmund (283). 17: Zenekari hangverseny, 19: Zongora- és csellókoncert, *Milánó* (320). 16.30: Jazzband, 21: Hangverseny.

London (365—1600). 15.45: Koncert, 18: Táncczene, 19.25: Mozart-est, 22.30: Zenekari hangverseny, 23: Táncczene.

Prága (368). 16.30: Koncert, 20: Vidám-est.

Hamburg (392.5). 16.15: Kamarazene, 21.15: Dalest, 22.30: Táncczene.

Róma (425). 17.40: Jazzband, 20.40: Szimfónikus hangverseny.

Stuttgart (446). 20: Fall Leó-est.

Lipese (452). 16.30: Hangverseny, 20.15: Szimfónikus hangverseny.

Budapest (560). 9.30: Hírek, 16: Gyermekek-mesék német nyelven, 17: Szalónzenekar, 18.30 és 19.15: Felolvasások, 20.30: Hangverseny.

GRAND HOTEL „BELLEVUE” SPLIT

1926. tavaszi szezon az Adrián

45 modernül berendezett szoba. Elsőrendű kiszolgálás és ellátás.

Előnyös árak. Nemzetközi találkozóhely.

Üzletem áthelyezem

volt Sugár Béla főtéri üzlethelyiségébe

A raktáron lévő francia és más gyártmányú árut minden elfogadható áron kiárusítom.

Miška Pancić Subotica, Huspiac

Botot az összes francia fogkrémek királynője

Főlerakat: **D. Pechmajon Zemun**

2513

Friss töltésű **Rohitsi viz**
továbbá mindenféle helyi és külföldi ásványvizek nagyban és kicsinyben **KÖRÖSI GÉZA** cégnél, Subotica 4536

SENTÁN
a „Bácsmegeyi Napló“ részére hirdetéseket árszabály szerint fiokkiadóhivataunk **MOLNÁR SZ. VINCE** könyvkereskedése veszi fel
Többszöri hirdetésnél á kedvezmény!

1244

NAGYON FONTOS
auto és traktor tulajdonosok részére!

MAXIM PATENT
(benzinmegtakarító) A legnagyobb eredménnyel alkalmazható minden fajta benzín, petroleum és nyersolaj üzemű gépeknél, illetőleg minden **személy- és teherautóra traktorra és stábi gépekre**
A garantált égőanyag-megtakarítás 35%—45%-ig terjed.
Komplett MAXIM PATENT készülék ára **darabonként din. 1000.** —
Megrend. ható

Grossmann Albert cégnél Osijek Dr. Zvonimir drum 55.
Vizsonteladók minden község részére kerestetnek!

Meghívó
A Subotica III. körű temetkezési egyesület folyó évi május hó 30-ikán délután 3 órakor, határozatképtelenség esetén pedig 1926. évi június hó 6-án délután 3 órakor tartja évi közgyűlését a »Moszkva«-kávéházban, amelyre a tagtársak tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó és négy tag jelölése a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Elnöki jelentés.
3. A felügyelőbizottság jelentése.
4. Határozathozatal a felmentvény megadására tárgyában.
5. Alapszabályok módosítása.
6. Elnök, alelnök és választmányi tagok választása.
7. A tisztviselők díjazása.
8. Esetleges indítványok.

Subotica, 1926. május hó 18-ikán
Nikola Evetović elnök.

4699

Dražbena objava
30. maja o. g. pre podne u 1/9 sati u dvorani srpske crkvene opštine izdavaće se pod zakup na javnoj dražbi zakladna Ostojićeva t. z. »Kraljičina« zemlja, i to na jednu godinu:
32 lanca na Sebešiću u parcelama po 4 lanca, 6 lanaca u Tuku u garnicama i
20 lanaca na Djurdjinu; a
142 lanca na Djurdjinu sa salašem na dve godine. Zakup počnje 1. oktobra o. g. Dražbeni uslovi mogu se doznati svaki dan pre podne 11—12 sati u pisarni srpske crkvene opštine.
Subotica, 18. maja 1926.
4472 Uprava Ostojićeve zaklade

Arverési hirdetés
Folyó évi május hó 30-án d. e. 1/9 órai kezdettel a helybeli gör. kel. szerb egyházközség termében nyilvános árverésen az Ostojics-félf. alapítvány u. n. »Kraljiča« szántóföldek hasznosítási tagnak adni, és pedig:
1. Sebesics-pusztán levő 32 lánca 4 lánca cellákban.
2. Györgyén-pusztán levő 20 lánca és
3. Tuki ugarakán levő 6 lánca egy-egy évre.
4. Györgyén-pusztán levő 142 lánca gazdasági épületekkel két évre.
Bérlet kezdete f. é. október 1.
Árverési feltételek megtudhatók a helybeli gör. kel. szerb egyházközség irodájában naponta d. e. 11—12 órai időközben.
Subotica, 1926. május 18-án.
Az alapítvány igazgatója

Meghívó
A központi tagok évi rendes taggyűlésre.
Azon tagokat, akik személyesen vagy posta útján a központban fizetik a tagsági díjakat, tisztelettel meghívjuk a központi egyet helyiségében (Palički vinogradi broj 103) 1926. évi május hó 30-ikán vasárnap délután 3 órakor tartandó taggyűlésre.
A központi taggyűlés hatáskörét és tárgysorozatát az alapszabályok 46. §-a határozza meg.
Subotica, 1926. április 18-ikán.
A központi választmány
Radničko Invalidsko Pripomoćno i Penziono Udruženje Kra. javine S. H. S. Centrala Subotica

WEITZENFELD és TARSA
Alapítva: 1902. **Subotica** Tel. 190 és 192.
Távíratcím: Kentaipar.
Detailüzlet: Városbérpalota.
Engros: és irodák: Mišerova ulica 7.

ZSAK
ZSINEG PONYVA
tűzőló és kerti tömlők, hevederek, kárpitos kellékek, ponyva kölesön intézet, kender és manilla kéveköttő fonalak. — Leszállított árak.

CREME ÉCLIPSE
PARIS LYON
CIRAGES FRANÇAIS
Valódi francia cipőkrém

Főlerakat: **D. Pechmajon, Zemun.** 2512

Ia külföldi **GÉPSZIJAK**
croupon és varrószij minden esetben olcsón kapható
Kemény Gyula műszaki cégnél, Subotica
Telefon 29. Kérjen árajánlatot.

Ford
THE UNIVERSAL CAR

tulajdonosok figyelmébe!

Ha idegeit motorját, kocsiját kímélni akarja, úgy alakítsa át haladéktalanul autójának rugózását
Szabadalom 4461. sz. alatt bejelentve **Polich és Varga cégnél**
Telefon 19. Kulán Telefon 19.

TÜKRÖK
MINDEN MINŐSÉG ÉS NAGYSÁGBAN **TÜKRÖK**

TEKINTSE MEG BEOGRADI RAKTÁRUNKAT
SPLIHAL-JAROLIMEK
KRALJA MILANA UL. 97. — TEL. 25-92 és 39-70.
TEHNIKAI ÉS KEMIAI ÜVEGEK
MINDENMŰ ABLAK ÉS KIRAKAT ÜVEGEK RAKTÁRON

Choco-Louit
EXQUIS A CROQUER

a legjobb tej és főzőcsokoládé a **Louit**
Vezérképviselőt: **D. Pechmajon, Zemun**

CHOCOLAT-LOUIT
MÉRITABLER CHOCOLAT DE SANTS

Uiszonteladónak versenyképes és legfőbbképebb mértéket ajánl J. Sebestyén mérleggyár Subotica

Ha nem akarja pénzét benzínre és olajra elpredálni építse be motorjába a legújabb gáz és olajtömítő

STAR PÁKAGYÜRÜKET

(Kolbenringe) Nyers duralumínium pákák, nyers kromnikkel szelepek állandó raktára

Autospecialna Radiona Novisad

Sibinjanin Janka ulica 22.

Halál, halál — biztos halál!

Ha kívánja a svábogarak, poloskák, orosz gárak, bolhák, legyek, molyok és egyéb kártékony rovarok halálát, használja az egyedüli szert a »SANITAS«-port, a hasonnevű drogéria találmányát, mely emberekre és háziállatokra ártalmatlan. Vidékre 8 csomagot utánvétellel küldünk. Kövesebb mennyiségért a pénz előre beküldendő. Egy csomag 13 dinár, két vagy több csomag vételénél 12 dinár. Beogradban árusít a főraktár: »SANITAS« illatszertár, Terazija 13. 3951

ELADÓ SOMBORBAN

Bozdáni ut elején az ártózi kúttal szemben egy uri ház 7 szobás lakással és mellékholységekkel, istállókkal, egy kat. holdnyi beltelekkel, raktárhelyiségekkel, nagy pincékkel, az udvarban külön épített 5 szobás lakás és mellékholységből álló ház, — igazán szép különösen alkalmas — szabadkézből kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Közlelbbi adatok Dr. Gzeisel Lajos ügyvédi irodájában Somborban. 4651

Rádióapparátus és alkatrészek kereskedők

sürgősre közöljék címüket. leveleket »Jó üzlet« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 4605

Itteni égetésű hófehér darabos meszet, elsőrendű építő meszet, porland cementet, száraz rostált faszenet, pécsi kovácszenet, nagyban és kicsinyben leszállított árak mellett ajánl

Révai Adolf Subotica, Sokolska ul. 2. volt Gombkötő utca Kunetz-ház. Telef. 551

TELEFON 868. SIPOS SÁNDOR SUBOTICA

Üzletemet Sokolska ul. 2. alól 6 szám alá (Japánovió festő mellé) saját házamba helyeztem. Az emelőfogva sokkal olcsóbban árusított nagyban és kicsinyben saját égetésű hófehér Friss MESZET Építő MESZET Portland CEMENTET Rostált FASZENET Pécsi kétszer mosott KOVÁCSZENET Prima belföldi KOVÁCSZENET TŰZIFAT felvágva is Az árat díjmentesen rendelkezési helyére szállítom 4080

No. 20

Valódi Pollárt fenők, 27, 28; valódi Pollárt borotvák a legolcsóbban kaphatók

Molnár István

borotva-, mű- és tomorközszűrőjében Subotica Bata Sudarevičeva 26 Minden e szakmába vágó kőszűrőmunkát a legjobban és legolcsóbban készítek. Postán beérkező munkákat 8 napon belül a legpontosabban elkészítve küldöm vissza

A raktáron lévő összes női, férfi szöveteket és mosó árukat (féldelln, karton stb.) jóval gyári áron alul nagyban és kicsinyben kiárusítom FRÄNKEL LAJOS SUBOTICA (ezelőtt Braća Fränkel) Pašičeva ulica 6. Récsei-ház, Krishaber és Spitzer cég mellett.

Biztos szer tetők, spró (vad) tetők és sörkek ellen a SALUS elégséges két órán egymásután a haját megpedvesíteni, ahol a tetők berészkeltek magukat és az eredmény biztos. SALUS valóságos megvédés a tetűvel és sörkével szemben. részve SALUS károsító gyógy- és illatszertárakban, Főraktár: Zdravlje gyógyosztartár Beograd 3790 Baikanska 40. Egy üveg ára 10 dinár.

Francisković Gusztáv

alkatos és autogén hegesztőműhelye SUBOTICA Ivan Antunovičeva ulica 5. a vasútállomásnál

Elválttal: Lakatos-, vízvezeték szerelési munkákat, törött öntöttvasok, géprezsek és alumínium hegesztését. Ugyanott egy a kiállításra készült pléhtetős kertisátor ELADÓ 4374

Világhírű „Obilje” acélkasza Jótállás minden darabért, külön jótálló levéllel TELEFON 123. FŐLERAKAT: TELEFON 124. BARZEL VASKERESKEDÉS SUBOTICA

REUMÁSOK! Garantált és kipróbált szer: Reuma, isiasz és izületi megbetegedések ellen Analgetin 1 ÜVEG 50 dinár Ph. Mr. BRANKO P. PAUNOVIĆ BEOGRAD, KOLARČEVA 5. Subotical képviselő: Blum (volt Illés) gyógyosztartár, főpostával szemben

Növények figyelmébe!

Tavaszi és nyári szezonruhákat a legújabb modellek szerint legelőgőnsabban készített Maza-szalon Subotica Ciril Metod tér 7.

Szolidárai Nyári szezonra ruhát festesse vagy tisztítsa Szudarevits Albertnál Subotica, Skotus Vlatov ul. 24. (Főposta során.) 3407

Mészárszék és hentesüzlet vezetésére megalapított jutalék mellett gyakorlott, ügyes segéd keresztek. Az állás kelő biztosítékkal azonnal elfoglalható. Cim: „Libraria” könyvtárak. Kula (Bácska.) 4656

Cipőhüvelygépek mérték szerint elsőrendű anyagból olcsó áron készítenek PETRÓ-nál Pava Jovanovičeva ulica 4., az Uri kaszinóval szemben!

GÉPSZIJAK garantált elsőrendű minőségben minden méretben legolcsóbb gyári áron kapható KAUFMANN HERMANN bőrkereskedésében. Subotica

KORZÓ MOZI

Május 27-30 Csütörtök-vasárnap Még nem látott filmujdonság Premier! Bonomo a BARNUM CIRCUS

LIFKA MOZI

Május 26-30 Szerda-vasárnap Lilian Gish, Ronald Kolman a „FEBÉP APACA” szerepében, újabb attrakciója ROMOLA (FLÓRENC LILIOMA)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címző kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg mellékelendő.

Minőségben

legjobb árban, legolcsóbbak Reményi fotográfiai. Műterem: Rud. Čevičević ul. 4. - Gyümölcs piac Partizán utcai színes fotográfák

Cukrászsegéd állást keres azonnali belépésre. - Cim a kiadóban. 4671

Fényképészegéd, elsőrendű neg. és pozitív retoussert, azonnali felvétel. - Reményi fényképész, Subotica. 4673

Beogradi étterem a város központjában éjjeli lakóvázna kikötő közelében a kalmas eladó vagy megfelelő kő reműlőde társat keres „Dalmacija” pince Beograd, Poencareva 35. 4666

VÉTEL-ELADÁS

Maganiáro csőfokarmitura golyós dobbal és körfűrészek. Olcsón eladók. Vasić Peter, Subotica. 4592

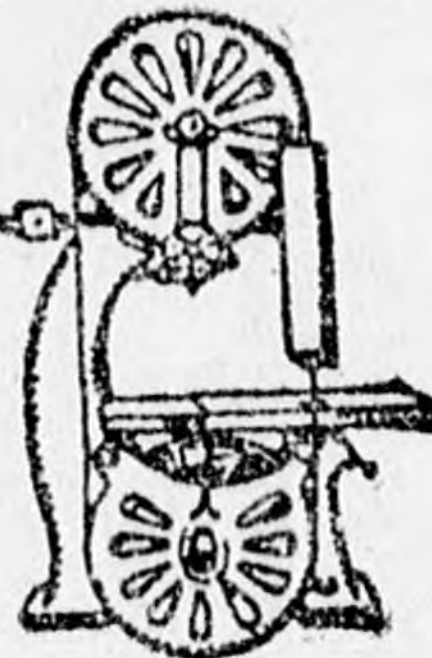
Eladom vagy elcserélem 8 HP 4.5 átm. lánctalpa magánjáró gépkocsizomat egy 8 HP 10 átm. magánjáró gépkocsizomért. - Ódor András Mol. Bačka. 4553

Rádiókészülék. négylámpás fölésszere és teljes felszereléssel, elkészítés miatt olcsón eladó. Megtekinthető délután 3-6-ig. Beng. Sudarevičeva ulica 63. szám alatt. 4617

Nversolatraktor 16 HP három kékével, egy 1. számú Wertheim-kassza, írógéppel, 3-as számú pénzszekrény jutányosan eladó. Subotica, Zagrebačka ul. 17. 4611

Kis gőztéglagyár Bácsban szabadkézből eladó, mindenkor üzemben látható. Cim a kiadóhivatalban. 4693

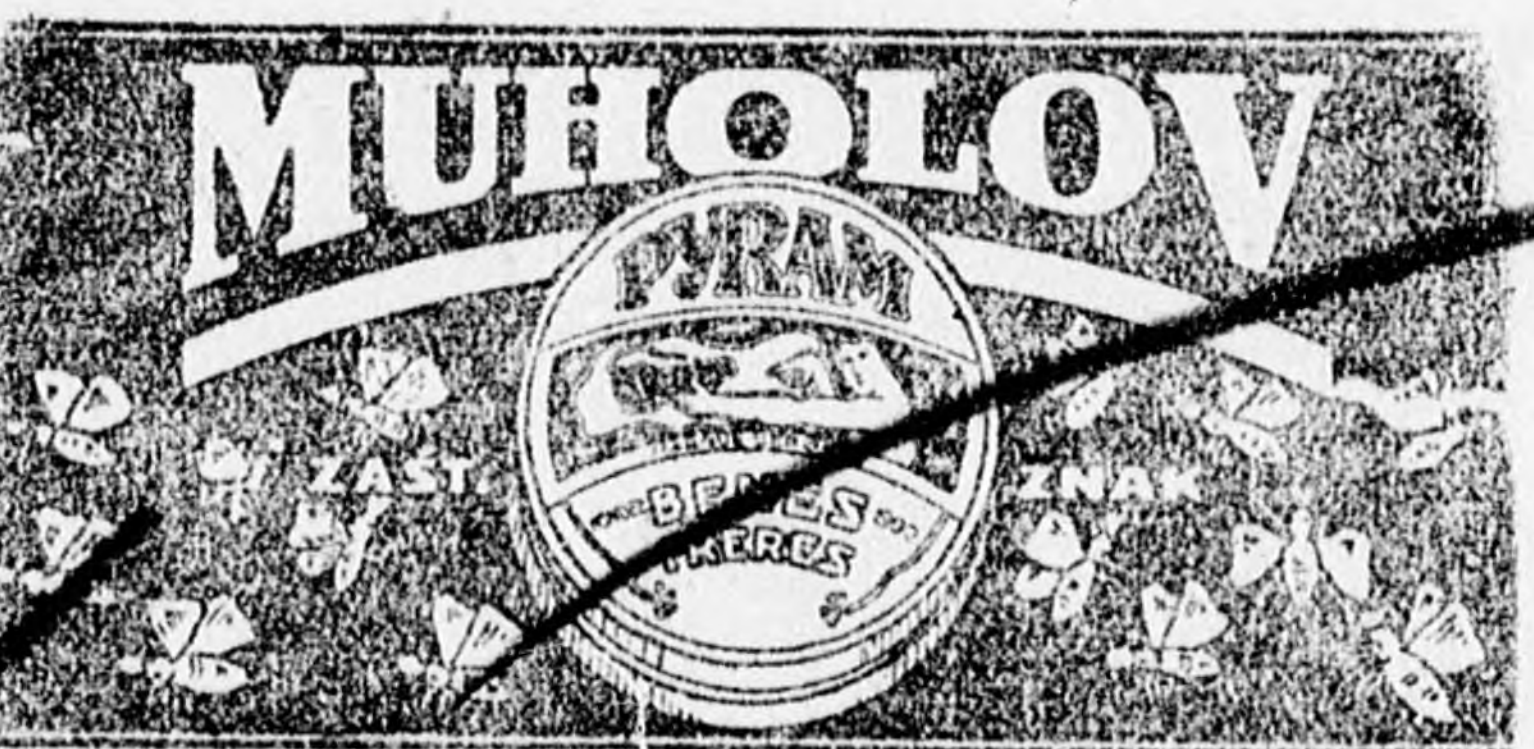
Famegmunkáló gépek

Leipzig gyártmányok, újak, 4 soros modern csapágyazással és kevésbé használtak igen jutányosan árban és kedvező fizetési feltételek mellett suboticiai raktárunkból

eladottnak Kérjen ajánlatot JELLINEK JÓZSEF Paja Kufundžičeva ulica 4. 4671

A jelenkor legjobb esavarlégfogyója:

Saját érdekében csak ezt használja: Gyárja: „Pyram” vegyészeti gyár Vel.-Kikinda 4493

CERTUS HIDEGENYVIPAR

Berlin-Hamburg-Drezda Vajdasági vezérképviselője: PRANDELL RUDOLF ES FIA Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca Certus hideg enyvpor a jelenkor legjobb enyve, minden tekintetben felülmúlja a táblaenyvet. Certus kötőereje a legnagyobb és a legbiztosabb. Certus nem szárad idő alatt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól nyvezni. Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezéshez megjelenni. Fűtőanyagot takarít meg. Certus minden kulturállamban kiszorítja a táblaenyvet, mert előnyeit a modern ipar felismerte. Certus asztalos-, esztérgályos-, bútörüzemekben, vagongyárakban nélkülözhetetlen. Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és tengeri hajók építésénél használnak. Certus mint erős és vizálló enyv a legjobb minden épület- és bútörasztalos enyvezésénél is. Certus használata a leggazdaságosabb, - 1 kg porból 3 kg enyvmasza! Fűtőanyag nem kell. Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni. 447

Eladó egy igen jömeneteli könyvnyomda. Megtudható Marga Róth üzletében, Subotica, Jelačićeva ul. 10.

Pestményeket beszerzési áron jóval alul vásárolhat részletfizetéssel kedvezmény-nyel Balog Linánál. 4683

Hentesárgyári gépek üzemmegújítás alatt eladók. Megtekinthető: Korbec, Jelačićeva 6. szám alatt. 4687

6 HP petróleummotor, szalagfűrés, saját magánjáró jutányosan eladó. Duličeva ulica 21. 4674

Csak hölgyeknek!

Jostmović Anna a nagy értesíti a tisztelt hölgyeket, hogy most a szajonját, melyben a legszebb, legsilkesebb és a legegyszerűbb toalettkészülék Beograd, B. tolska ulica 15. szám 1. sz. emelet jobbra helyezte át. 4228

KÜLÖNFÉLE

Tartós ondolás (Dauerwelle), 6 hónapig tartó hajondolást csinál garantáltan, mellet előjegyzésre Kummerkramer, Sombor. 3375

Hölgyfodrász

elsőrangú ondolator specialista bubifrizurák vágásában és hajfestészetben Párisi munkáját alkalmaztam hölgyfodrász szalonomban. Julije Mittler, Subotica. 4475

Kárpitos műhelyemet május 1-től

Sokolska ulica 7 sz. alól 16 szám alatti lakásomra helyezem át megfelelőbb helyiség és a magas házbér miatt Nagy Gyula kárpitos 2976

Új zongorák, pianók, akkordionok, elsőrendű villamárkát, a leghosszabb lejárati részletfizetésre kaphatók 10 éves időtállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

Különbejárati szépen bútorozott kőablakos utcai szoba zomán kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3360

Övedelmező képviselőket átad ügyvőknek, képviselőknél, stb. nagy külföldi cég. Ajánlatok »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 9784« jelige alatt a következő címre küldendő: Piras, Prag, Jindřišska 18. Č.S.R. 1613

A LÉTEZŐ LEGJOBB GYÓGYMÓD! A VILÁG LEGSZEBB FÜRDŐHELYÉN! Beteg Ön? Akar meggyógyulni? Ugy utazzék rögtön BLEB-be (Veldes) Prospektust díjmentesen küld a Sonnenheilanstalt „RIKLI“ Bled (Jugoszlávia) (Oberkrain) Idény május 15-től október 1-ig 4451

Beogradban keresse fel Hotel Takovo-t a Terazián, vajdaságiak találkozó helye. A legjobb és legizletesebb vajdasági konyha. Tiszta szobák. Magyar és németül beszélő pincérek. Utleveleket láttaoztatunk és megszerzünk, vendégeink igazságos ügyeit jó összeköttetésekkel folytan elintéztetjük. 3854

NARODNI BIOSKOP

A nyári szünet alatt csak szombat, ünnep és ünnepnap előtti napon és vasárnap van előadás Az előadások kezdete: Hétfőn 5 és fél 9, vasár- és ünnepnapon 4, 6 és fél 9 órakor.

Legnagyobb bevételi forrás ügyvők és képviselők számára elsőrangú cég. Ajánlatok erkölcsbizonyítvány mellékelésével »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 512« jelige a Publicitas d. d. Zagreb, Gunduličeva 11. küldendő. 2413

Lakodalmasra!

chinacziüst dísztárgyak a legolcsóbbak ADAM ékszerésznél Rudič ul. 6. 4587

POMPADUR

kozmetikai szajon (Subotica, városházánál, tejpiac) arcápolás, manikűr, női fodrász, hajfestés. Innetől 30 perc alatt. Minden időben rádió-koncert. 1987

Kettő, esetleg egy szobakonyhas lakást keresek a város belterületén. Moravija kötetaru-üzlet, Aleksandrova ul. 13. 4697

Palicson szezonra és nyári lakások kiadó. Százmetépar felújított. Neumann Sokolska 2. 4696

Jókarban levő kőveszt használt motorkerék keresek megvételre. Antal Jelen, Bačko-Gradište. 4667

Különbejárati bútorozott vagy üres szoba, esetleg konyhával, kétszobás lakás kiadó. Nagyobb lakás kisebbel elcserélendő. Két lánc szőle házzal, egy nagy gyümölcsös kert eladó. - Langné, Párhuzamos-ut, I. em. 4697

FIEFKOLNI VIZ

PINTÉR gyógyszertár Nőiszabászati tanfolyamot tartunk 1926 július 1-től augusztus 1-ig. Tandíj 400 dinár. Jelentkezni reggel 8 és 9 között a »Klénia« nődivatszalonban Subotica, Aleksandrova 11. hátul az udvarban földszinten. 4702

HÁZASSÁG

Házasságokat keresően közvetít Farsó iróhája, Endapest, Nepszínházucca tizenhat. Címjelzéstelen levelezés. 4099

FIFI KREM

PINTÉR gyógyszertár Házasságot legjobb családoknál elintézek. Megbízást elfogad »Dokt. né« Subotica, Párhuzamos-ut, I. em. 4698

FOGLALKOZÁS

Deutsches Fräulein wird gesucht in einem kleinen Kinde. 1/2 Jahr alt. Frau Leibach Palič, Villa Sauer. 4591

Papucsszegéd állandó munkára azonnal felvétetik. Hugiik Ferencné, Palički vinograd 3. sz. Menhely mögött. 4587

Mától kezdve míg a z készlet tart 1 lit. kitűnő siller bor Din. 6.- 1 lit. kitűnő fehérbor Din. 6.- kapható NOJCSEK GÉZA cégnél Subotica

Bognár kasznépitő felvétetik. Erdő Bálintnál, Subotica. 4566

Fiatál borbélysegéd állandó alkalmazást kaphat Szokoli Jozsefnél, Apatin, Fő-ucca. 4647

A kávé akkor jó, ha friss!! 2524 Subotican csak egy üzletben kaphat naponta négyféle friss pörkölt kávé. SUGAR MANÓ CÉGNÉL

Besszes deutsches Mädchen wünscht Stelle zu Kindern. Adresse in der Verwaltung des Blattes. 4695

Ki akar érettségizni? Összevont magánvizsgát tenni? Teljes anyagi felelősséggel előkészít a BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

SPECIALIS ÜZEM RADIO, AUTOMOBIL és STABIL AKKUMULÁTOROKBAN Ujjonnan épít minden célra akkumulátor telepeket, javít és tölt bármilyen gyártmányú a legjobb gyártmányú anyaggal, garanciával. E szakmához bárkinek szakértőcséssel szolgál WILHELM LÁSZLÓ, PAŠIČEVA UL. 2.